Milliyet

ÇOCUK

5 Eylül 1983 ● Sayı: 36 ● 50 Lira

TÜRK TİCARET BANKASI
IŞBİRLİĞİ İLE HAZIRLANAN
BİLGİNLER ve BULUŞLAR ANSİKLOPEDİSİ
Ekli ile

Milliyet

KARDEŞ

18

■ Hayat Bilgisi Üniteleri İçin Şiirler ■ Hikâyeler ■ Masallar ■ Okuma Parçaları ■ ...ileri ■ Boyama Sayfaları

Milliyet KARDEŞ

OKURLARINA BİNLERCE ARMAĞAN DAĞITIYOR!

18. SAYI ÇIKTI

BU SAYININ ARMAĞANLARI

ALTI KART OYUNU

•

KUŞ DÜDÜĞÜ

2 mini kitap

BENİM KİTABIM 3

•

DEVE YAPMAK

Genel Dağıtım Milliyet Yayın A.Ş.

Milliyet
ÇOCUK

İmtiyaz Sahibi:
AYDIN DOĞAN
Genel Müdür:
MUHİTTİN KAZIMOĞLU
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
MEHMET İLKORUR
Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları, Prof. Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10 Cağaloğlu-İSTANBUL
Telefon:
526 83 86
Abone ve Satış İçin Başvuru:
Milliyet Çocuk Dergisi —Satış Servisi, Cağaloğlu-İstanbul
Telefon
528 42 67
Abone Koşulları:
Yıllık: 3770.-TL.
Altı Aylık: 1885.-TL
Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır.
Türkiye'de Satış Fiyatı:
50 Lira
Kıbrıs'ta Satış Fiyatı:
70 Lira
5 Eylül 1983
Yıl: 13 Sayı: 36 Cilt: 6

BİZDEN SİZE

YENİ BASKI MAKİNEMİZ

UZUN bir süredir sizlere daha kaliteli bir **"Milliyet Çocuk Dergisi"** sunabilmek için yaptığımız girişimlerin sonucu satın alınan son sistem baskı makinemiz, bu haftadan başlayarak hizmete giriyor. Ofset baskı tekniğinin en son yeniliklerini içeren yeni makinemizin hizmete girmesiyle, sizlere baskısı çok daha nitelikli, pırıl pırıl bir dergi sunmaya çalışacağız.

Tabiî bu arada, derginin düzeninde yaptığımız bir değişiklikten de söz etmeden geçemiyoruz:

Dünyanın önde gelen çocuk dergileri, renkli baskılarının yanı sıra, ayrıca özel renk kullanarak, dergilerini daha da güzelleştirmeye, daha çekici bir biçime sokmaya çalışırlar. Biz de bu haftadan başlayarak, renkli sayfalarımızın dışında bir de **"özel"** renk kullanacağız. Üstelik, her ciltte değiştireceğimiz bu "özel" renki, yapacağımız bir anket sonucu siz sevgili okurlarımıza seçtirmek amacındayız.

SONBAHAR mevsimine girdiğimiz şu günlerde, biz de yeni yayın döneminin hazırlıklarını tamamlamak üzereyiz. Sizlere, yazı dizileriyle, çizgi romanlarıyla dolu, yepyeni bir **"Milliyet Çocuk Dergisi"** sunmaya çalışacağız. Yeri geldikçe, yine bu sayfamızda sizlere yeniliklerimizden söz edeceğiz.

İÇİNDE insan olan balonla ilk havaya yükselme ve serbest uçuş denemeleri 1783 yılında, yani bundan 200 yıl önce yapılmıştı. Kullanışlı ilk uçan balonu yapma şerefi, Avignon kentinde yaşayan Fransız **Montgofier Kardeşler**'e aitti.

Yazarımız **Fikret Arıt**'ın **"Balonculuğun 200. Yılı"** adlı yazısını ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Esenlik dileklerimizle...

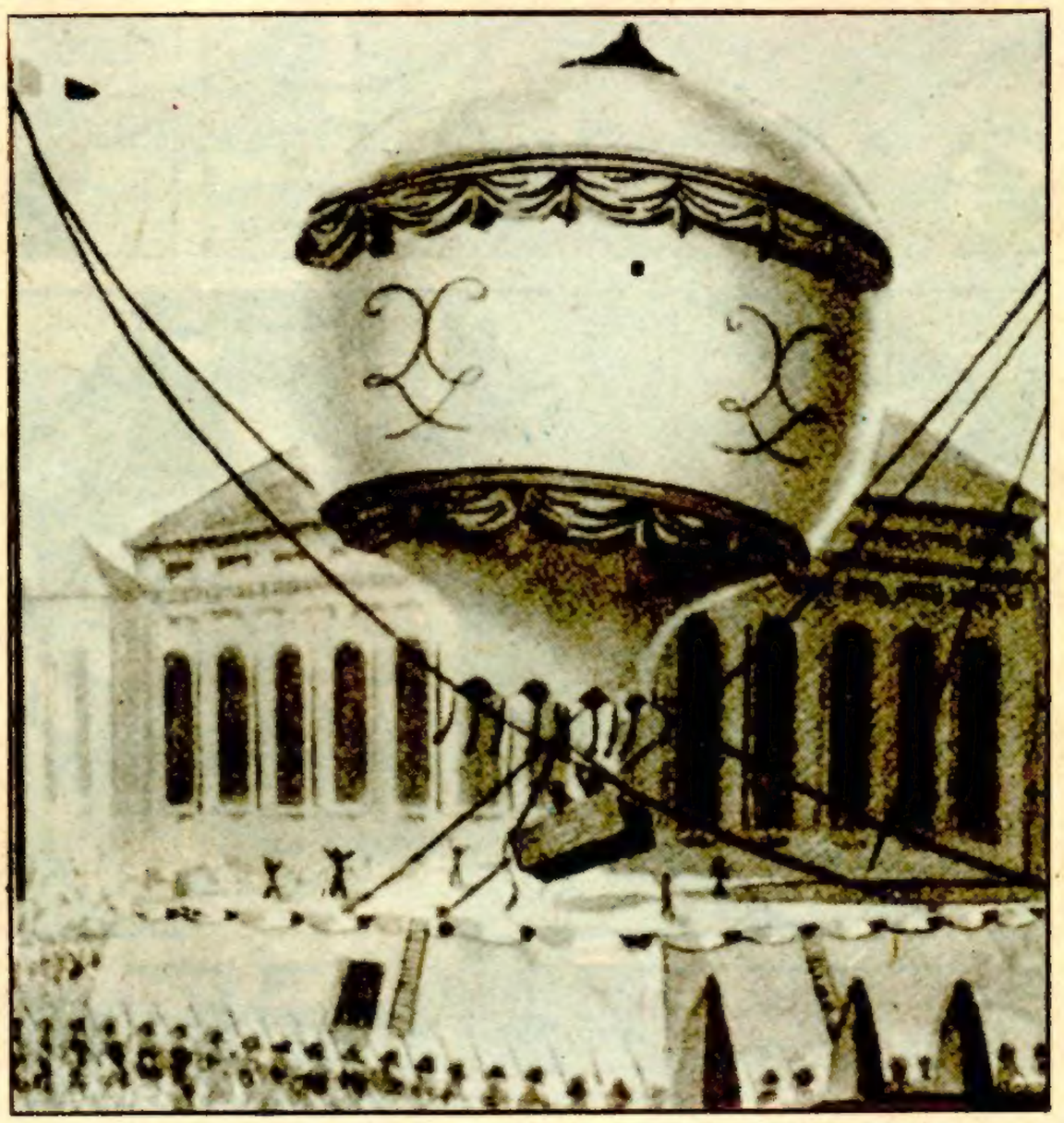

İÇİNDEKİLER

Okurun Sesi 3
Siyah Kısrak 4-7
Ülkeleri Tanıyalım 8
Red Kit 9-12
Yaşanmış Serüvenler . . . 13
Bilinmeyeni Araştırırken 14
Öykü-Şiir 16-17
Bilim Teknik 18-19
Yeni Gazete 20-21
Monte Cristo 22-23
Sinema TV 24-25
Çılgınlar Ormanı 26
Papilio 27-29
Bilmece-Bulmaca 30-31
Balonculuk 32
Barelli 33-37
Okurdan Okura 38-39
Tarihte Bu Hafta 40
Cimcime 41-44
Kırk Ambar 45-46
Kaptan Hawker 47-50

OKURUN SESİ

BU sayfada yayınlanacak dilek ve eleştirilerinizi içeren mektuplarınızı "Milliyet Çocuk Dergisi "Okurun Sesi" Cağaloğlu/İstanbul" adresine bekliyoruz.

Derginizi bir arkadaşımın tavsiyesi üzerine almaya başladım ve çok beğendim. Sizden isteğim ansiklopedi eklerini çoğaltmanız ve Walt Disney ve Mickey Mause gibi kahramanların yer aldığı çizgi romanlar yayınlamanızdır.

Ebru YAMAN (İstanbul)

Derginizi sürekli almaktayım, çok beğeniyorum. Yayınladığınız ansiklopedi eklerini çok faydalı buluyorum. Mümkünse çoğaltmanızı ve sürekli devam etmenizi istiyorum. Ayrıca çizgi roman kahramanlarının posterlerini vermenizi diliyorum.

Haydar ERDEN (Sivas)

Derginizi 1980 yılından beri almaktayım. Sizden Kaptan Hawker ile Papilio'yu kaldırıp, ünlü futbolcu, atlet ve diğer sporcuların posterlerini yayınlamanızı istiyorum.

Serdar KARABATI (Bandırma)

Derginizi 1981 yılından beri almaktayım. Red Kit'i, Beşler Çetesini beğeniyorum. Sizden ricam, ünlü kişilerin posterlerini vermeniz ve Pembe Panter'in yayınlanmasıdır.

Bekir AKGÜL (İstanbul)

Derginizi, "Bilginler ve Buluşlar Ansiklopedisi" çıktığından beri alıyor ve çok beğeniyorum. Cimcime ve Mırnav'ı çok seviyorum. Sizden isteğim, derginizde Taş Devri ya da Pembe Panter'i yayınlamanızdır.

Arzu ŞENOL (İstanbul)

SİYAH KISRAK

9

JO RUSSO GELİYOR.

AA, EVET, SENİNLE RÖPORTAJ YAPAN GAZETECİ DEĞİLMİ?

ÇOK SEVİMLİ BİR GENÇ.

MERHABA ALEK! GEÇERKEN LİGRAMADAN EDEMEDİM. KÜÇÜK KAZAZEDE VE VAHŞİ ATI NASILLAR, MERAK EDİYORUM.

KÜÇÜK KAZAZEDE İYİDİR, VAHŞİ AT İSE HARİKALAR YARATIYOR.

ÇOK GÜZEL BİR HAYVAN! HEYBETLİ BİR GÖRÜNÜMÜ VAR.

HEM DE ÇOK HIZLI KOŞUYOR. GÜNEŞ VE RÜZGÂR ONUN TIRNAĞI BİLE OLAMAZLAR.

ŞAKA MI YAPIYORSUNUZ?

HAYIR ÇOK CİDDİYİM. ONU HİPODROMDA KOŞTURDUK VE KRONEMETRE TUTTUK. SİZİ TEMİN EDERİM Kİ HENÜZ HİÇ BİR AT BU HIZA ERİŞEMEDİ.

AMA NE YAZIK Kİ YARIŞLARA KATILAMIYORUZ. ELİMİZDE HİÇ BİR BELGE YOK.

BİR DAKİKA... GÜNEŞ VE RÜZGÂR MAÇI İÇİN BELGELER PEK ÖNEMLİ DEĞİL.

NASIL OLUR?

PEKÂLÂ OLUR. KAZANMA ŞANSINIZ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORSANIZ KATILMAMANIZ İÇİN HİÇ BİR NEDEN YOK.

OH! HENRY OLDU BU İŞ!

İŞİN O YANINI DÜŞÜNMEYİN. BEN JİM NEVİL'LE KONUŞURUM. BU YARIŞ DÜŞÜNCESİNİ ORTAYA ATAN O. KENDİSİ YAKIN DOSTUM OLUR.

HMM... EVET AMA ÖNCE GÜNEŞ VE RÜZGÂR'IN SAHİPLERİNİN BİZE İZİN VERMESİ GEREK.

YAZI İŞLERİ

NEE? ADI BİLE DUYULMAMIŞ BİR AT, İKİ BÜYÜKLE Mİ YARIŞACAK? SEN BENİMLE DALGA MI GEÇİYORSUN?

YEMİN EDERİM JİM. BU MÜTHİŞ BİR AT... HEM ONU ÇALIŞTIRAN BAY DAILEY DEDİ Kİ...

DAILEY Mİ? SAKIN BU HENRY DAILEY OLMASIN? HANİ OTUZ YIL ÖNCE İNANILMAZ REKORLAR KIRMIŞTI?

OLABİLİR... ATLARI İYİ TANIDIĞI HER HALİNDEN BELLİ.

HIMMM... BİR KERE GÖRMEĞE DEĞER.

ÇOK KOLAY... BU GECE HİPODROMDA ANTREMAN YAPACAKLAR. BİRLİKTE GİDERİZ.

HIT

GECE SAAT İKİDE HİPODROMUN GİRİŞİNDE...

UMARIM BU SOĞUK BİR ŞAKA DEĞİLDİR.

SABRET JİM... AZ SONRA GELİRLER.

HENRY, ORADA BİR ARABA VAR.

HENRY

JİM NEVİL OLSA GEREK. JO ONU İNANDIRMAYI BAŞARDI DEMEK.

JO ONLARI TANIŞTIRDIKTAN HEMEN SONRA...

HEYBETLİ BİR GÖRÜNÜŞÜ VAR. AMA GÜNEŞ'İ VE RÜZGÂR'I GEÇER Mİ BİLEMEM.

AZ SONRA GÖRECEKSİNİZ BAY NEVİL...

BU DA NEREDEN ÇIKTI?

BU NAPOLEON. SİYAH KISRAĞIN DOSTLUDUR. O KOŞMUYOR AMA BİZİMKİNİ YATIŞTIRMAK İÇİN BURADA OLMASI GEREKLİ.

GÖRDÜNÜZ MÜ?

VE SONUNDA SINAV ANI GELDİ...

HAYDİ YAVRUM, ONLARA NELER YAPABİLECEĞİMİZİ GÖSTERMELİYİZ.

AFERİN ÇOCUĞA! BU VAHŞİ ATA BİNMEK CESARET İSTER DOĞRUSU.

EVET, BAY NEVİL... AMA ARALARINDA GÜÇLÜ BİR BAĞ VAR, O YÜZDEN PEK TASALANMIYORUM.

SİYAH KISRAK GÖRÜLMEMİŞ BİR HIZLA KOŞUYORDU. ALEK NEFES NEFESE KALMIŞTI. SAKAKLARINDAN TERLER AKIYORDU. HATTA BİR ARA BAYILACAK GİBİ OLDU.

GÖZLERİME İNANAMIYORUM!

SANA NE DEMİŞTİM?

TEBRİKLER OĞLUM! BUNUN KADAR HIZLI KOŞABİLECEK BAŞKA BİR AT TANIMIYORUM.

MÜTHİŞ BİR GÖSTERİYDİ ALEK...

GÜNEŞ VE RÜZGÂR DA DAHİL Mİ?

ONU BİLMEM AMA KESİNLİKLE YARIŞA KATILMANIZ GEREK. BEN BUNU KAMUOYUNA DUYURACAĞIM.

BU HABER BİR BOMBA ETKİSİ UYANDIRACAK.

BENİ MERAKLANDIRIYORSUNUZ BAY NEVİL... NE YAZACAKSINIZ?

YARIN GAZETEYİ ALIRSANIZ GÖRÜRSÜNÜZ!

GÜNEŞ VE RÜZGÂR'DAN DAHA HIZLI KOŞAN ESRARENGİZ BİR AT...

BU KÖŞEDE BİRÇOK KEZ GÜNEŞ VE RÜZGÂR'IN ÜLKEMİZİN EN HIZLI KOŞAN İKİ ATI OLDUKLARINI YAZDIM. VE SAHİPLERİNE ÇAĞRIDA BULUNARAK ÖZEL BİR YARIŞ DÜZENLENMESİNİ ÖNERDİM.

ANCAK BU GÜN BU YARIŞIN BİR ÇÖZÜM OLMADIĞINI, HER İKİ ATI DA GEÇEBİLECEK DAHA ÜSTÜN BİR AT BULUNDUĞUNU SÖYLEMELİYİM.

İKİ GÜN SONRA BÜYÜK HABER PATLADI...

ESRARENGİZ AT YÜZYILIN MAÇINA KATILACAK...

JİM NEVİL

GÜNEŞ VE RÜZGÂR'IN SAHİPLERİ BU KARŞILAŞMANIN TAMAMEN SPORTİF BİR AMAÇLA YAPILDIĞINI, BASININ SÖZÜNÜ ETTİĞİ ESRARENGİZ ATIN YARIŞA KATILMASINDA HİÇ BİR SAKINCA OLMADIĞINI AÇIKLADILAR.

Sürecek

ÜLKELERİ TANIYALIM

ARNAVUTLUK

Devlet Adı: People's Socialist Republic of Albania (Arnavutluk Sosyalist Cumhuriyeti).
Nüfus: 2.458.000 (1976).
Alan: 28.748 kilometre kare
Dil: Arnavutça.
Din: Müslüman, Ortodoks, Romen Katolik.
Başkent: Tiran.
Büyük Kentler: Shkoder, Durres, Elbasan, Berat.
En Yüksek Dağ: Mount Korabi (2751 m.)
Önemli Akarsular: Semani (253 km), Drini (280 km), Mati (105 km).
İklim: Ilıman. Yazlar çok sıcak ve kurak, kışlar ılık, iç kısımlar yağmurlu.

Para Birimi: Lek.
Karayollarının Uzunluğu: 3100 kilometre.
Demiryollarının Uzunluğu: 228 kilometre.
Ortalama Hayat Uzunluğu:
Erkeklerde 67 yıl, kadınlarda 69 yıl.

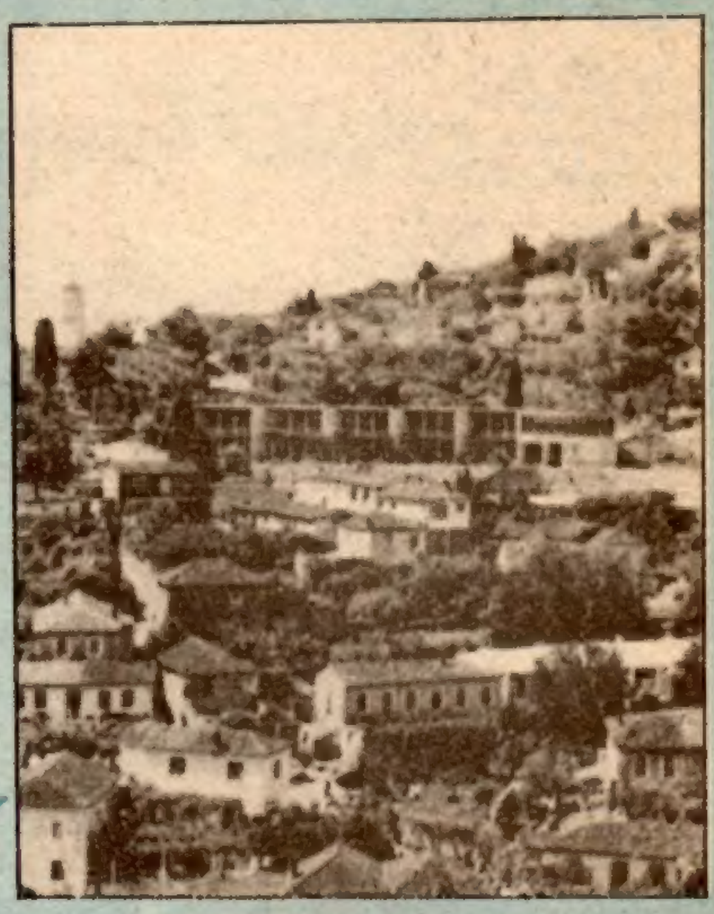

IRAK

Devlet Adı: Al Jumhuriya al Irqiya (Irak Cumhuriyeti).
Nüfus: 12.171.480 (1977).
Alan: 434.924 kilometrekare.
Dil: Arapça.
Din: Müslüman
Başkent: Bağdat.
Büyük Kentler: Basra, Musul, Kerkük.
En Yüksek Dağ: 3658 metre.
Önemli Akarsular: Tigris, Euphrates (2740 km).
İklim: Yazlar kuru ve sıcak, kışlar ılıman.
Para Birimi: Irak Dinarı.
Telefon Sayısı: 319.591 (1978)
Radyo Sayısı: 1.252.000 (1975).

TV Sayısı: 520.000 (1973).
Karayollarının Uzunluğu: 9692 kilometre.
Demiryollarının Uzunluğu: 2528 kilometre.
Ortalama Hayat Uzunluğu:
Erkeklerde 64 yıl, kadınlarda 87 yıl.

BREZİLYA

Devlet Adı: Republica Federativa do Brasil (Brezilya Federal Cumhuriyeti).
Nüfus: 115.397.000 (1978)
Alan: 8.511.965 kilometrekare.
Dil: Portekizce.
Din: Romen Katolik.
Başkent: Brasil.
Büyük Kentler: Sao Paulo, Rio de Janerio, Salvador, Porto Alegre.
En Yüksek Dağ: Pico da Bandeira (2890 m.)
Önemli Akarsular: Amazon (6448 km.)
İklim: Amazon bolgesinde sıcak ve nemli, öteki bölgeler ılıman.
Para Birimi: Cruzeiro.

Karayollarının Uzunlugu: 1.489.064 kilometre.
Demiryollarının uzunlugu: 29.801 kilometre.
Ortalama Hayat Uzunlugu:
Erkeklerde 57 yıl, kadınlarda 61 yıl.

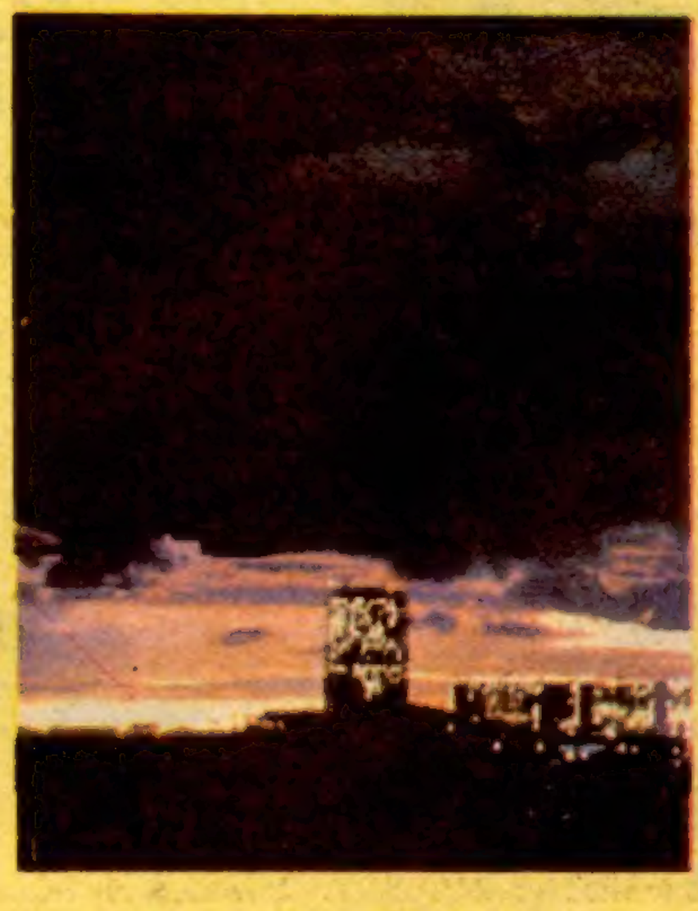

RED KİT

ÇÖL KARTALI

9

O AKŞAM.

BANKER İÇİN ÇOK İYİ BİR ÖNERİM VAR. ALTINLARI BANKADA SAKLAMAKTAN KORKUYORSA, BİZE VERSİN. BİZ HAYDUTLARDAN KORKMAYIZ. HA, HA HA!

DIŞARIDA BİR GÜRÜLTÜ DUYDUM. ŞURAYA BAK! KASABA HALKINDAN BİR KALABALIK BURAYA GELİYOR!

BENİ LİNÇ ETMEYE GELİYORLAR! ANNECİĞİM! KORU BENİ RED KİT!

BENİ BU YOLA AİLEM İTTİ. ASLINDA BEN MASUM, TERTEMİZ BİR YAVRUCAKTIM!

YARGILANMAK İSTİYORUM! BU BENİM EN DOĞAL HAKKIM!

SUS APTAL! SENİ LİNÇ ETMEĞE DEĞİL, SERBEST BIRAKMAYA GELİYORLAR.

EVET BAYLAR, BİR ŞEY Mİ İSTEDİNİZ?

SHERIFF

TUTUKLUYU SERBEST BIRAK, RED KİT. ONUN BAŞINA BİR ŞEY GELMESİNİ İSTEMİYORUZ!

SİZ ASIL KENDİ BAŞINIZA BİR ŞEY GELMESİNDEN KORKUYORSUNUZ! TUTUKLU YARGILANMAK İSTİYOR.

PEKÂLÂ ANLAŞTIK! YARIN MAHKEMEYİ KURARIZ. DAHA FAZLA KONUŞMAYA GEREK YOK!

SEN KÖTÜ BİR VATANDAŞSIN REDKİT! KANUNUN İSTEĞİNE UYUP BENİ SERBEST BIRAKMAN GEREKİRDİ. BENİ LİNÇ ETMEYECEKLER.

ÇENENİ KARATMAZSAN SENİ ASIL BEN LİNÇ EDECEĞİM ŞİMDİ

PEKÂLÂ, KIZMA CANIM! BIRAKALIM ADALET YERİNİ BULSUN!

ERTESİ GÜN OKULUN TEK DERSANESİ MAHKEME SALONUNA ÇEVRİLMİŞTİ.

SUSUN! MAHKEMEYİ AÇIYORUM!

LÜTFEN SANIĞI GETİRİN!

SANIK GELSİN!

TIPKI OKUL GÜNLERİNDEKİ GİBİ...

ÇOK SIKIŞTIM ÖĞRETMENİM! TUVALETE GİDEBİLİR MİYİM?

DERSTEN SONRA GİDERSİN! AY NELER SAÇMALIYORUM BEN... NEYSE SAYIN SANIK, TEKSAS YASALARINA KARŞI GELMEKLE SUÇLANIYORSUNUZ!

AMA ÖĞRETMENİM, ZİL ÇALDI. HA, HA HA!

SANIK HAKKINDA KONUŞMAK İSTEYEN VAR MI?

BEN VARIM!

KÜRSÜYE GELİN VE YEMİN EDİN!

GERÇEĞİ, YALNIZCA GERÇEĞİ SÖYLEYECEĞİNE YEMİN EDER MİSİNİZ?

EDERİM!

ADLİ TIP KİTABI

BİLDİKLERİNİZİ ANLATIN!

BU ADAMI, TRENİ SOYMA AMACIYLA RAYLARI YERLERİNDEN SÖKERKEN GÖRDÜM!

BUNDAN NASIL EMİN OLABİLİRSİNİZ ?..

BEN TRENDEYDİM. LOKOMOTİFİ KULLANIYORDUM. ZATEN O ŞEKİLDE TUTUKLAYABİLDİM YA!

SİZİN MAKİNİSTLİK BELGENİZ VAR MI? DEMİRYOLLARINDA GÖREVLİ OLARAK MI ÇALIŞIYORSUNUZ?

YOK, AMA...

NASIL OLUR DA BELGESİZ VE YETKİSİZ LOKOMOTİF KULLANIRSINIZ? YA ÖNÜMÜZE ÇIKAN TAVUKLARI, HOROZLARI EZSEYDİNİZ, SUÇLUSU KİM OLACAKTI? HEM TRENİ SOYMAK İÇİN SİZİN KAÇIRMADIĞINIZI NEREDEN BİLELİM?

BİR DE KALKMIŞ BU SAYGIDEĞER MASUM YAVRUCAĞI RAYLAR ÜZERİNDE TRENCİLİK OYNARKEN GÖRDÜNÜZ DİYE SOYGUNCULUKLA SUÇLUYORSUNUZ! ŞU TOMBUL VE ŞEKER ÇOCUK, BÖYLE BİR ŞEYİ NASIL YAPAR? SORARIM SİZE!

BRAVO! YAŞA!

YA, YA, YA, ŞA, ŞA, ŞA!

SUSUN BE!

SAYIN BELEDİYE BAŞKANI, SİZ NE DİYORSUNUZ?

BENDEN PAS!

BU KANUNSUZLUKTUR!

BAY RED KİT! KASABAMIZ İÇİN YAPTIKLARINIZA TEŞEKKÜR BORÇLUYUZ. AMA BU SİZE, MAHKEMEYE SAYGISIZLIK ETME HAKKINI VERMEZ!

SİZİ TREN SOYMAK VE BELGESİZ LOKOMOTİF KULLANMAKTAN TUTUKLAMADIĞIMIZA DUA EDİN!

RED KİT İYİ ÇOCUKTUR! BÖYLE ŞEYLER YAPMAZ!

JÜRİ KARARINI BİLDİRSİN LÜTFEN!

VİCDANIMIZIN SESİNİ DİNLEDİK VE SANIĞIN SUÇSUZ OLDUĞUNA KARAR VERDİK. KENDİSİNİ SERBEST BIRAKIN VE AİLESİNE BİZDEN SELÂM SÖYLEMESİNİ İSTEYİN!

SANIK BERAAT ETMİŞTİR.

ÇAN! ÇAN!

YA, YA, YA, SA, ŞA, ŞA! TOMBUL, TOMBUL ÇOK YAŞA!

HA, HA, HA, Hİ, Hİ, Hİ!..

ÜF BE! BU İŞİN İÇİNDEN DE SIYRILDIK YA NEYSE...

EVET.

ANLA ARTIK, ANLA BİZİ RED KİT!

HADİ DÜLDÜL, GİDELİM! BU HIRSIZ-HAFİYELERLE BİZİM İŞİMİZ YOK.

GALİBA BİRAZ FAZLA İLERİ GİTTİK! RED KİT BİZİ BIRAKIP GİDİYOR!

GİDERKEN BANKADAKİ ALTINLARI DA GÖTÜRSE BARİ!

BANKACILIĞI İCAT EDENİN BOYNU DEVRİLSİN! NEDEN HERKES KENDİ PARASINI EVİNDE SAKLAMIYOR DA GETİRİP BENİM BAŞIMA KAKIYOR. ANLIYORSAM ARAP OLAYIM!

Sürecek

Yaşanmış Serüvenler

ALPLERİN ZİRVESİNE DOĞRU

Mont Blanc tüm heybetiyle az ötemizdeydi.

KARDEŞİM de ben de, haftalardır bu yolculuğa hazırlıyorduk kendimizi. Babam yaz tatilinde Alpler'e gideceğimizi söylediğinde, önce mızmızlanmıştık biraz. Kış boyunca, bir sahil kasabası düşlemiştik çünkü. Ama babam gideceğimiz kasabanın, Chamonix'nin resimlerini çıkarınca, denizi filan unutmuştuk. Karar verilmişti, o yaz Mont Blanc'ı fethedecektik.

Fransa'nın İtalya ve İsviçre sınırlarına yakın ünlü bir kayak merkezi olan Chamonix'de tam bir buçuk ay kalacaktık. Hiçbirimiz kaymayı bilmiyordu, bu süre içinde ailece ders alacaktık. Babam, tatil programında bir de sürpriz olduğunu, ancak Chamonix'ye vardığımızda öğrenebileceğimizi söylemişti.

Sürprizin ne olduğunu kasabaya varır varmaz öğrendik gerçekten, ama babamın söylemesine gerek kalmadan. Her taraf, Chamonix'yi İtalya'ya bağlayan teleferik hattını tanıtıcı afişlerle doluydu. Yapımı biteli çok olmamıştı, Avrupa'nın en yüksek telefirik hattıydı bu.

Programımızdaki diğer her şeyi unutuverdiğimizden, hemen birkaç gün sonra tura katılmaya karar verdik. Seksen kişilik telefireğe ilk adımımı atışımı hiç unutmuyorum. Sanki günlerdir o anı bekleyen ben değilim. Müthiş bir korkuya kapılmıştım. Yol hiç de uzun değildi, ama deniz düzeyinden yaklaşık 4.000 m. yukarıda yolculuk edecektik. Teleferiğimiz sakin sakin hareket ettiğinden, korkumu gizleyebilmek için annemlere bakmamaya çalışıyordum. Kardeşim Jeannie sımsıkı elime yapışmıştı: Zavallı, benden yardım umuyordu anlaşılan.

"Uçan araba" yükseldikçe, hafif hafif sallandığımızı hissediyordum. Rehberimizin söylediğine göre, bu bölgede, rüzgârın saatte 200 km'lik hıza ulaştığı olurmuş. Ah bayım, sırası mıydı şimdi bunu söylemenin! Teleferik kazalarıyla ilgili bildiklerimi hatırlamaya çalışırken, bir yandan da çevremdeki kalabalığa bakıp rahatlıyordum. Bütün bu amcalar kahkaha atabildiğine göre, endişem yersiz diye düşünmeye çalışıyordum.

Son istasyondan bu yana dört kişilik teleferikteydik. Şimdi, alüminyum kabin gökte bir başına kalmış minik bir kuş gibiydi. Rüzgâr bir kartal gibi üzerimize çullanacak, alıp götürecekti bizi. Giderek kararan bir gökte, savrularak uçuyorduk sanki. Altımızda Clacier du Geant (Dev'in buzulu) bembeyaz, göz alabildiğine uzanıyordu. Tanrım, o çatlaklar neydi öyle... Her biri kapkaranlık bir ağız gibi açılmış buzdan mezarlara benziyorlardı bizim mezarlarımız!..

Jeanne annemin kucağına büzülmüş, çılgınca ağlıyordu. Ah Jeanne, senin yaşında olmayı, hiç değilse annemin sıcaklığına sığınmayı nasıl isterdim... Mantığıma sığınmayı tercih ettim. Kabloların sağlamlığına inandırmaya çalıştım kendimi. Gerçekten de kalındılar. Ama bu, güven vermeye yetmiyordu, görünürde onları tutan hiçbir kule, direk yoktu. Boşluğa gerilmiş bir çamaşır ipi gibiydiler. Babam ilerideki iki tepeyi gösterdi, her biri en azından 3 km. yüksekliğindeydi. Boydan boya kablolarla, zirveleri birbirine bağlanıyordu. Anlaşılan, teleferik tellerini, yani bizi taşıyan tek destek bunlardı. Sonradan öğrendiğime göre, buzul sürekli kaydığı için, üzerine sabit kule inşa etmek olanaksızmış.

Mont Blanc tüm heybetiyle az ötemizdeydi. Onun ezici büyüklüğü karşısında paniğe kapıldım. Dayanamıyordum artık, ömür boyu benimle alay etsinlerdi isterlerse, ağlamaya başladım. Oradan oraya atılıyordum. Kabini daha da sarsmaktan başka işe yaramıyordu bu. Babamın beni zaptetme çabası boşunaydı.

"Babaaaa! Düşüyoruz!"

İkinci etapta daha küçük bir teleferiğe bindik. Yolcu sayısı da yarılanmıştı. Geride kalanların akıllılık ettiğini düşünürken, babam yolcu sayısının yükseklik arttıkça azaltılacağını söyledi, kabloları zorlamamak için. Gerçekten, diğerleri de bir başka teleferik önünde bekleşiyorlardı, akılsızlar!"

Elimizdeki broşürlerde, acil durumlar için yedek motorlar bulunduğu, elektronik aygıtların tüm kabloları sürekli denetlediği yazılıydı. Güven verici sözler... Ama üçüncü istasyondan sonra teleferiğimiz bir sarhoş gibi yalpalamaya başladığında bunları düşünmem olanaksızdı.

Yolu düşünmeye ne gerek var, burası bile tüylerimi ürpertiyordu. İstasyon, tam 1220 m. yüksekte, kartal yuvası gibi kayalara oyulmuştu. Ailem ise, altımızda uzanan bembeyaz uçurumdan çok, hediyelik eşya dükkânındaki ıvır zıvırla ilgileniyordu.

Kendime geldiğimde, teleferiğimiz İtalya'daki son istasyona henüz varmıştı. Yere bastığımda iki saatlik bir kabustan uyanır gibiydim, titriyordum. Babamın tokatı sayesinde, kâbusun son bir saatini baygın geçirmiştim. Söylediklerine göre, rüzgâr ben bayıldıktan 10 dakika sonra dinmiş, mükemmel bir yolculuk yapmışlar. Olsun, yine de eline sağlık baba. Bir daha mı dağ fethetmeye kalkmak, tövbe!..

BİLİNMEYENİ ARAŞTIRIRKEN

Birçok Yunan efsanesi Afrikalı Doğon kabilesininkine benzer öykülerle dolu. Bu öyküler insanlara uygarlık getiren, hem denizde hem karada yaşayabilen yaratıklardan söz ediyor.

Sirius'tan Gelenler

AFRİKA'daki Sahra çölünün güneyinde birbirleriyle ilgili dört kabile yaşamaktadır. İki Fransız antropolog, **Marcel Griaule** ve **Germaine Dieterlen** bu kabilelerden **Dogonlar**'ı 1946-1950 yılları arasında incelemiş, bu insanların dostluklarını kazanarak en gizli geleneklerini öğrenmişlerdi.

Dogon rahipleri, 1862 yılında Amerikalı **Alvan Clark** tarafından zamanın en büyük teleskobu kullanarak bulunan, **Srius Yıldızı** hakkında kesin ayrıntıları biliyorlardı. **Srius** yıldızını çıplak gözle görmeye olanak yoktur ama **Dogon** rahipleri, yıldızın çok ağır olduğunu, yörüngesinin elips biçiminde olduğunu antropologlara, yere çizdikleri resimlerle açıklamışlardı. **Srius Yıldızı**'nın, bilim adamlarınca ancak 1970 yılında fotoğrafı çekilebilmişti.

Ama **Sirius B**, çok eskiçağlardan beri en kutsal **Dogon** inançlarının temelini oluşturuyor. Öyleyse, Dogonlular bu yıldızı nereden öğrendiler? Kendileri, **Srius B**'ye yakın bir gezegenden ziyaretçilerin dünyaya inip, bu bilgileri yöre halkına öğrettiklerini söylüyorlar. **"Sirius'un Esrarı"** adlı kitabında, **Dogonları** inceleyen **Robert Temple** de aynı sonuca varıyor. **Temple**'ye göre **Dogonlar**, uygarlığın doğuşunda Basra Körfezine inen ve varlıkları eski Bâbil, Mısır ve Yunan tanrı efsanelerinde ve çeşitli resimlerde görülebilen 'suda yaşayan' uzaylılara tapan son ırk.

Dogon'lar, suda yaşayan yaratıklara Nommos diyorlar. Dogon'lara göre **Nommos**'lar bir gemiyle dünyamıza gelmişler ve çeşitli resimlerde, 'İnmekte olan geminin dönüşü' temsil ediliyor. **Dogon**'lar, geminin inerken çıkardığı fırtına gibi sesi ve arkasından kan fışkırttığını açıklıyorlar. Bu herhalde roketin egzozu olsa gerek. Ayrıca, yere inen gemiyle, gökyüzünde bekleyen parlak yıldızı birbirinden ayırıyorlar. Bu 'parlak yıldız, gezegenlerarası seyahat eden ana gemi olabilir mi?

Robert Temple, Dogon'ların kökenini incelemek için önce Libya'ya, oradan da Nommo ile Bâbilli balık tanrı, **Oannes** arasındaki benzerlikleri araştırmak için Ortadoğu'ya gitti. Efsanelere göre, **Oannes**, yanındaki arkadaşlarıyla birlikte, Sümerlilere astronomi, tarım, sosyal ve politik düzen ve yazılı dili öğreten üstün bir kişiymiş. **Berossus** adındaki Yunanlı tarafından yazılmış, **Babil Tarihi**'nin bize kadar gelebilen kalıntıları **Oannes**'i şöyle tanımlıyor: **"Vücudu balığa benziyordu. Balık kafasının altında başka bir kafa vardı, aynı insanınki gibi ve ayakları insan ayaklarıydı, bacakları balık kuyruğuyla birleşiyordu. Sesi ve dili anlaşılır, insan gibiydi... Güneş battığı zaman, sularda yaşadığı için, tüm geceyi derin sularda geçirirdi.!**

Nommos ve **Oannes** arasındaki yakın benzerlikleri bulan **Robert**

Eski Babil'in deniz tanrısı Oannes ile Afrika kabilelerinden Dogonluların deniz tanrısı aynı özellikleri taşıyorlar.

● *Dogonlulara göre Nammos ile dünyaya inen uzay gemileri.*

Temple, bir türlü açıklanamayan klasik dinlerin, özel şifrelerle yazıldığını ve bu gizemli dinlerin arkasında **Sirius Yıldızı**'nın olduğunu savunuyor. Gerçekten, tüm Yakın ve Ortadoğu efsanelerinde **Srius** faktörünü görmemezlikten gelmek olanakdışı

Örneğin, Basra Körfezi'nde, Bâbillerin kendilerine uygarlığı verdiğini söyledikleri **"Annedoti"** balık-adamlar yaşamış. Bunlardan en ünlüsü **Oannes**'in büyük bir yumurta' ile dünyaya geldiğine inanılıyordu. Sümer'in en eski şehri **Eridu**'da krallığın 'göklerden indiğine' inanılıyordu ve ilk kral, zekâ tanrısı **Enki**, bir **'apsu**'da, denizatı sarayında, yaşıyordu. **Eriduda**, İ.Ö. 3500 yıllarından kalma bir tapınakta, **Enki**'ye tapınanların bıraktıkları balık kılçıklarının izi hâlâ duruyor. Filistinliler, **Atargatis** adındaki dişi ve **Dagon** adındaki erkek, iki suda yaşayan tanrıya taparlardı. **Atargatis**'in Fırat Nehri'ne büyük bir yumurtanın içine düştüğü söylenirdi.

Bu efsaneler arasında en ilginci, Rodos Adası ve buranın ilk yerlileri **Telchineler**'le ilgili olanıdır. Yunanlı tarihçi **Diodorus Siculus, Telchineler**'den şöyle söz ediyor: **"Birçok sanatın yaratıcısı olup, insanlığın yaşantısında önemli birçok şeyi onlar verdi. Tanrıların heykellerini ilk kez onlar yaptı ve eski tanrıların ad ve görüntüleri Telchine'lerden alınmıştır."** İnanışa göre **Telchineler**, istedikleri zaman bulutları getirir, yağmur ve dolu yağdırabilirlermiş. Köpek kafaları ve eller yerine yüzgeçleri olan **Telchineler**, denizlerin dibinde yaşayabilirlermiş.

Açıkça, suda yaşayan tanrılar ya da, balık-adamlar efsanesi Akdenizin her köşesinde karşımıza çıkıyor. **Robert Temple**'nin yaptığı araştırmalar sonunda vardığı diğer nokta daha ilginç. **Temple**, Mısırlıların dünyanın belirli boyutlarına göre ülkelerini işaretlemeleri ve piramitlerdeki en-boy uzunluğu vb. dünyanın özelliklerine göre inşa edilmiş olmasını, Sirius'dan gelen balık-adamların verdiği bilgilerden öğrenildiğini savunuyor.

Temple, her birinde **Omfolos** denilen bir kayanın bulunduğu, eskiçağlarda insanların tanrılarla konuştuğu söylenen tapınma merkezlerini harita üzerinde belirtiyor. Kutsal merkezlerin bulunduğu bu tarihöncesi şehirler, kuzeye doğru, birbirlerinden on derecelik paralellerle ayrılıyorlar.

Örneğin, **Tomaros** Dağı'ndaki **Dodona**, Çanakkale'de **Haleisum** ve **Ağrı Dağı** 39°30'kuzey paralelinde bulunuyorlar. Bu paraleller, tüm Akdeniz'deki kutsal şehirler için geçerliğini koruyor.

O çağlarda neler olup bittiğini açıklayan tüm kayıtlar, İskenderiye Kütüphanesi yangınında yanıp kül olmasına karşılık, uygarlığın temeli olan ve 3.000 yıl kadar süren kaybolmuş bir bilim vardı. Bilimin temelinde, ne yazık ki şimdi görmemezlikten geldiğimiz, dünyanın biçimini ve gücünü anlama çabası yatıyordu.

Haftaya: Gökten Düşen Yaratıklar.

Milliyet KARDEŞ

OKURLARINA BİNLERCE ARMAĞAN DAĞITIYOR!..

ARMAĞAN YAĞMURU

19. Sayımızdan Başlayarak HER AY

RADYOLU SAATLER / TELEVİZYONLAR
BİSİKLET / VOLKMAN / FUTBOL TOPLARI
MIZIKALAR / FLÜTLER / KİTAPLAR / PUSULALAR
FOTOĞRAF MAKİNELERİ / KURU—SULU—
PASTEL—MUM BOYA TAKIMLARI
1000 ADET "MİLLİYET KARDEŞ"
ARMALI TİŞORT AYRICA YÜZLERCE
EĞİTİM VE ÖĞRETİM ARAÇLARI
DAĞITIYORUZ.

● **ARMAĞAN YAĞMURU**'ndan yararlanabilmek için, derginizin içinde verdiğimiz **"ARMAĞAN YAĞMURUNA KATILMA KARTININ"** üzerine adresinizi yazarak bize göndermeniz yeterlidir.

BÜYÜK ARMAĞANLAR
Bisiklet • Radyolu Saat • Walkman

KÜÇÜK ARMAĞANLAR
Fotoğraf Makinesi • Flüt • Pusula
Futbol Topu • Mızıka • Boya Kalemi
(Kuru/Pastel/Sulu) ve 20 Adet Tişort

Televizyon ve **Bisiklet** kazanmak isteyen okurlarımızın, 3 Aylık **Televizyon** ya da **Bisiklet Kuponu**'nu kesip Aralık ayının son gününe kadar bize göndermeleri gerekir.

HER AY 100 ARMAĞAN

RADYOLU SAATİNİZ OLSUN İSTERSENİZ HEMEN BİR KARDEŞ ALIN!...

İbrahim ÖRS'ün bir öyküsü

ÇİKOLATA

Resimler: Köksal ÇİFTÇİ

OYA Öğretmen üzgündü. Üzüntüsü, otuz öğrencisinden yalnız birinin, Taygun'un, iyi bir öğrenci olamamasından kaynaklanıyordu. Taygun'un derslerine, ödevlerine ilgisizliğine bir anlam veremiyordu doğrusu. Tek amacı, onun da, ötekiler gibi çalışkan, söz dinler, derslerini ve ödevlerini yapan bir öğrenci olmasıydı. Neden böyleydi bu çocuk? Neden çalışmıyor, belki de baştan başa zayıfla dolu bir karne alabileceğini neden düşünmüyordu?

Mesleğini çok, ama çok seven bir kadındı Oya Öğretmen. Öğrencilerinin tümünün iyi not almalarını ister, tembel eğilimli öğrencilerine kırık not vermek zorunda kaldığında da, bundan kendisini sorumlu tutardı. "Acaba öğretmen olarak, bana düşeni yapamadım mı?" diye sorardı kendi kendine.

Bu yıl, altıncı öğretmenlik yılına başlamıştı. Öğretmen Okulu'nu bitirdiğinde bu okula atanmış ve okutmakla görevlendirildiği birinci sınıfı, beşinci sınıfa kadar götürüp mezun etmişti. İyi öğrenciler yetiştirdiğinden de hani kuşkusu yoktu. Ne var ki, bu yıl yeniden birinci sınıf öğretmenliğine verilince, doğrusunu söylemek gerekirse, biraz duraksamıştı. Kimseye bir şey söylememişti ama, birinci sınıfı okutmanın güçlüğünü biliyordu. Deneyimle öğrenmişti ki, ana-baba kucağından kopup gelen altı-yedi yaşlarındaki o sevimli yavrulara öğretmenlik yapmak zordu, çok zordu. Öğrencilere okuma-yazmayı öğretmenin yanı sıra, başka bir işi de yükümleniyordu birinci sınıf öğretmeni. Onların okul yaşamına uyum sağlamalarına, öğrenciliğin sorumluluğunu kavramalarına yardımcı olmak gibi.

Oya Öğretmen, bu yıl birinci sınıf öğretmenliğiyle görevlendirildiğinde, minik öğrencilerinin karşısına değişik bir yöntemle çıkmayı kararlaştırmıştı. Çalışkan, başarılı öğrencilerini iyi not yanı sıra, onların hoşlanabileceği başka şeylerle de ödüllendirecekti. Gelgelelim, bu ödül ne olabilirdi? Ne olması gerekliydi ki, çocukların ilgisini çeksin, onları çalışmaya, öğretmenlerinden iyi not almaya özendirsindi?

Kaşıntısı tuttu yine tüm vücudu kabar kabar oldu.

Çikolata... Bildiği kadarıyla çocukların en çok sevdiği bir şeydi bu. Bundan iyi, bundan çekici ödül mü olurdu birinci sınıf çocuğu için?

OYA Öğretmen, ilk derste çantasından çıkardığı büyükçe bir çikolatayı gösterip de açıklamasını yaptığı zaman karşılaştığı coşku, doğrusu umut ettiğinin de üstünde olmuştu. O günü hiç unutamıyordu.

—Çocuklar, demişti, şunu görüyor musunuz?

—Görüyoruz, demişlerdi öğrenciler?

—Peki nedir bu?

—Çikolata!

—Sizler çikolata sever misiniz?

—Severiz elbette!

—O zaman beni dinleyin! demişti Oya Öğretmen. İyi dinleyin!

Sonra da eklemişti sözlerine:

—Bakın çocuklar, bu çikolata benim değil, sizin için! Daha doğrusu uslu duran, yaramazlık yapmayan, özellikle derslerine çalışan, ödevini yerine getiren öğrencilerim için! Kısacası iyi öğrencilerim için. İyi öğrenci olmak sizden, çikolata da benden! Bana iyi öğrenci olmaya söz veriyor musunuz?

—Veriyoruz! diye bağırmışlardı öğrenciler, biraz da ağızlarının suyu aka aka.

OKULLAR açılalı bir buçuk ay olmuş ve Oya Öğretmen'in yöntemi bu süre içinde etkinliğini göstermişti. Tüm çocuklar, Oya Öğretmen'den çikolata almak için sanki yarıştaydılar. Öğretmenin çikolatası da, hani yabana atılır türden değildi. Büyükçeydi ve lezzetliydi de. Çocukların, anne-babalarının verdikleri beş, on kuruşluk harçlıkla bakkal dükkânlarından kolaylıkla sağlayabilecekleri kadar da ucuz olmasa gerekti.

Birinci sınıf öğrencileri arasında artık, iyi not almak diye bir şey söz konusu değildi. Onların öğretmenlerinden bekledikleri not değil, çikolataydı. Yalnızca çikolataydı.

Sınıfın en başarılı öğrencilerinden Yeşim, öğretmeninden aldığı çikolataları sayıyor ve altı sayısına ulaşınca da, bunu bir böbürlenme aracı yapmaktan kendini alamıyordu. Çünkü bu sayı, sınıfta rekordu.

—Var mı? diyordu arkadaşlarına. Öğretmenimizden bu güne dek tam altı tane çikolata alabilen bir başka öğrenci var mı?

Bir başka çocuk atılıyordu hemen. Yaman'dı bu çocuğun adı. O da birinci sınıfın en iyilerindendi.

—Ben de tam beş tane çikolata aldım öğretmenimden, diyordu Yaman. Ne olmuş yani, sen altı tane almışsan? Göreceksin, yakında seni geçeceğim!

Sınıfta dört ve üç çikolata alanlar da sayılıydı. Ahmet, Tamer, Sema, Ayhan, Tümer vb... İki çikolata alanlarla, tek çikolata alanların sayılarıysa oldukça kabarıktı. Ama almışlardı ya... Şu bir buçuk aylık süre içinde öğretmenden çikolata alma yarışında yaya kalmamışlardı ya...

EVET otuz kişilik sınıfta Oya Öğretmen'in çikolatasını almayan tek bir öğrenci kalmıştı. Tayfun. Öğretmen bundan üzüntülüydü ya, işin tuhaf yanı o, "Arkadaşlarım çikolata aldı, ben de alayım", diye tasalanmıyordu bile. Çikolata ödülünü hak edecek hiçbir çaba da göstermiyordu. Deyim yerindeyse, okulların açılmasından bu yana "hâlâ yerinde sayıyordu". Ne yaramazlıktan özveri gösteriyordu, ne de derslerinde, ödevlerinde bir gelişme... Kısacası okula uyum sağlayamamış, öğrenciliğin bilincine varamamıştı daha.

Oya öğretmen, bu yıl birinci sınıf öğretmenliğiyle görevlendirildiğinde...

Otuz öğrenciden yalnızca birinin böyle olması olağandı. Olağandı ya, Oya Öğretmen istiyordu ki bu öğrenci de öteki öğrenciler gibi olsun, onların düzeyine gelsin! Hiç değilse, evet hiç değilse, kendisinden bir tek de olsa- çikolata alan öğrenciler arasına girsin.

Bunu doğrusu çok istiyordu Oya Öğretmen. Hatta bu isteğinin gerçekleşmesi için kendini zorluyordu bile. Başarılı öğrencilere çikolata verirken, Taygun'un gözlerini süzerek, içini çekerek öyle bir bakışı vardı ki... Bir öğretmen olarak, çocukları seven bir kişi olarak, Taygun'un bu davranışından duygulanmamak olanaksızdı

Ve Oya Öğretmen, belki çalışkan öğrencilerine haksızlık olacaktı ama, Taygun'u da ödül alan öğrenciler arasına katmaya karar verdi. Böylece onu çalışmaya, iyi öğrencilerin düzeyine gelmeye özendirmiş olacaktı.

Hiç zaman yitirmeden kararını uygulamaya girişti. Tebeşiri alıp tahtaya bir "ANA, bir de "BABA" yazdı. Sonra Taygun'u kaldırıp:

—Oku bakalım bunları! dedi.

Taygun tembel eğilimliydi ama, bu kadarını da biliyordu, öğrenmişti. Okudu. Okudu ya, öğretmeninden bir "Aferin", aldı, yanı sıra da bir çikolata.

Ne var ki Taygun, çikolatayı alırken -Herhalde öğretmeninin kendisine bir ayrıcalık tanıdığını sezinlemiş olacak ki- duralamış,

—Ama... Ama... diye kekelemişti.

Bunu izleyen günlerde Taygun, öğretmenini hiç de düş kırıklığına uğratmadı. Son ev ödevini en iyi yapanlar arasında o da vardı! Oya Öğretmen, ona bir çikolata daha verirken:

—Aferin sana Taygun! dedi. Hep böyle ol, e mi?

Taygun, aradan çokça bir zaman geçmeden üçüncü çikolatayı da almayı başardı öğretmeninden. Yalnızca kendi çabasıyla.

Artık Oya Öğretmen yaşamından memnundu. Yöntemi amacına ulaşmış, sınıfında tembel -aynı zamanda da haşarı- öğrenci kalmamıştı.

BİRKAÇ gün sonra Oya Öğretmen sınıfa girdiğinde, orta sıralarda bir boşluk hissetti. Taygun yoktu. "Belki gecikmiştir, gelir", dedi kendi kendine.

Tam derse başlayacağı sırada kapı vuruldu.

—Gir! dedi.

Gelen Taygun olmalıydı. Ama yanılmıştı. Taygun değildi gelen, annesiydi. Kadıncağız, içeri girmek istemiyor, öğretmeni dışarı çağırıyordu.

Oya Öğretmen dışarı çıktı. Çıkar çıkmaz da genç kadına:

—Taygun nerede? diye sordu.

—Hasta, yanıtını verdi kadın.

—Hasta mı? dedi öğretmen şaşkınlıkla.

—Evet, dedi kadın. Kaşıntısı tuttu yine. Tüm vücudu kabar kabar oldu. Onun için birkaç gün okula gelemeyecek. Onu haber vermeye geldim. Bu arada bir de ricam olacak sizden.

Ve genç kadın, öğretmenin sorgu dolu bakışları arasında sürdürdü:

—Çikolatadan oldu! Verdiğiniz çikolatalardan! Doktor, ona çikolatayı yasaklamıştı oysa! Bilemezdiniz elbet. Rica edeyim de... bundan sonra... çocuk bu... dayanamıyor... yiyiyor... sonra da...

Oya Öğretmen, birden duraladı. Uzun bir "Ya!" çekti. Sonra kesik kesik konuştu:

—Hiç kuşkunuz olmasın bundan... Çok özür dilerim.., Geçmiş olsun!..

SEVDİĞİM FRENK YEMİŞİ

Seni dalından
Ayırdım.
Seni kardaşlarından
Ayırdım.
Seni anandan, babandan
Seni yaz aylarından
Akdeniz melteminde
Ballanmışken
Yeşil yaprakların arasında
Telli duvaklı bir güzelken
Ayırdım.
Koydum kargı sepetime
Çocuklar seve seve
Yesin diye.
Dikenlerin gül olur
Sana ellerim değerken
Sevdiğim frenk yemişi
Seni sepetlerde satarak
Kazanıyorum ekmeğimi.

Hasan VAROL

BİLİM ve TEKNİK

Kılık Değiştirme Şampiyonları

BUKALEMUNLAR

Bukalemun yapışkan bir maddeyle kaplı olan dilini bir şimşek hızıyla böceklerin üzerine fırlatarak ve aynı hızla geri çekerek avlarını yakalar.

İÇİNDE bulunduğu duruma göre sık sık tavır değiştiren insanları kaypaklıkla suçlar, bukalemuna benzetiriz. Bu benzetmeyle, minik sürüngene haksızlık etmiyor muyuz dersiniz? Çünkü renk değiştiren bukalemunun, canını korumaktan başka bir hedefi yoktur; güçlü olanın güçsüzü yuttuğu orman yasaları karşısında doğal bir savunma mekanizmasıdır bu.

Bukalemunun ana vatanı hayli geniş bir alana yayılmıştır; en çok Kuzey Afrika'da, Madagaskar'da, Orta Doğu'da, Hindistan'da bulunurlar. Nüfus olarak kalabalık olmalarına karşın, pek az göze çarparlar. Bunu, çevrelerindeki ağaçlara, yapraklara göre renk değiştirmelerine borçlular kuşkusuz. Yeşil, kahverengi ve sarının türlü tonuna bürünebilirler. Hatta kızaran, ya da simsiyah kesilen türleri de vardır. Bukalemunun bu renk değişi öyle hızlı gerçekleşir ki, çıplak gözle rahatlıkla izlenemez.

Ancak bu ürkütücü gösterimin yalnızca gizlenmek için renk değiştirdiği sanılmasın, ışık, ısı, nem gibi etkenler de hayvanın "kılık değiştirmesine" yol açabilir. Hatta moral durumu da belirleyici bir etken olabilir. Örneğin, sinirlenen bir bukalemunun çoğu kez koyu bir renge büründüğü, ya da derisinin üzerinde çizgiler oluştuğu gözlenmekte. Böylelikle, kendisini gizleyemese bile, bu hızlı dönüşümlerle düşmanını şaşırtarak kendisini kurtarabilir.

Ayrıca, bukalemunun düşmanlarının gözünden kaçmasını sağlayan bir özelliği daha var: Yürüyüşü. Bir dal boyunca sürünürken, bedeni hafifçe bir ileri bir geri salınır. Bu da, rüzgârda titreşen yapraklardan ayırt edilmesini güçleştirir. Üstelik, avladığı böcekler de dahil, tüm düşmanlarından daha yavaş hareket eder. Buna rağmen avlanabilmesini ise, bedenine oranla çok uzun olan diline borçludur. Yapışkan bir maddeyle kaplı olan dilini bir şimşek hızıyla böceklerin üzerine "fırlatarak" ve aynı hızla geri çekeret yakalar avlarını.

Bukalemun da yılan ve diğer bazı sürüngenler gibi büyüdükçe deri değiştirir. Gençler, yaşlılara oranla daha sık yaşar bu değişimi. Yeni deri oluştukça, üstteki eski deri kurumaya, çatlamaya ve parçalar halinde dökülmeye başlar. Hayvan da, ağaçlara, taşlara, sert yüzeylere sürtünerek bu süreci hızlandırır. Ortaya, taze, canlı, pırıl pırıl bir deri çıkar. Deri değişimi sırasında, kuyruk ucundan koni şeklindeki göz kapaklarına kadar bedenin tüm dış yüzeyi yenilenir.

● *Bukalemun derisinin rengini, yeşil, ve sarının her tonuna dönüştürebilir.*

PLASTİK ARABALAR

Monsanto tarafından bulunan yeni bir plastik, arabalardaki, mutfak eşyalarındaki ve sanayi makinelerindeki tüm metal parçaların yerini alacak. Plastik metalden daha ucuz, daha dayanıklı ve daha hızlı üretilebiliyor.

Vydyne R adı verilen plastik, mineral parçalarıyla kuvvetlendirilmiş bir tür naylon. Mineraller, bir yüzey üzerinde eşit miktarlarda dağıldığı için, yeni plastiğin her tarafı çok güçlü.

Vydyne'nin herhalde en üstün özelliği ateşe dayanıklı olması. Her türlü şekle de kolaylıkla sokulabildiği için, **Monsanto,** yeni bulunan plastikten özellikle arabalarda yararlanmayı düşünüyor.

İKLİM VE HAVA ŞARTLARINI DEĞİŞTİREBİLMEK

Bilim adamları 25 yıldır hava koşullarını değiştirmeye çalışıyorlar. Amerikan Bilim Akademisi, gelecek 10 yıl içerisinde güvenilir bir biçimde hava koşullarını değiştirebilecek.

Yağmur yağdırma, bilim adamlarının tam olarak çözemediği bir sorun. Şimdiye kadar bilim adamları yağmur yağdırabilmek için, **bulut tohumlama** denilen bir yönteme başvuruyorlardı. Oysa bu yöntem bazen hiçbir sonuç vermiyor ya da çevredeki yağmur oranını artırıyor.

Havaalanları üzerine toplanan sis her zaman sorun olmuştur. Amerika'da bilim adamları bu sise, karbondioksit ya da gümüşiodit vererek sisi dağıtabiliyorlar, ama bu işlem sadece soğuk sislerde etkili olabiliyor.

Thomas F. Malone'ye göre: "İnsan hava koşullarını değiştirebilir. Bu konuda bilmediğimiz bazı noktaları da yakında öğreneceğiz."

Aynı nükleer güç gibi, hava değişikliği de savaş ve barış için kullanılabilir. Ama dilediğimiz havayı yaratmanın, dünyamızda yaratacağı etkileri önceden bilmemiz gerekiyor.

SUALTI EVLERİ

Fırtına ve yağmurlardan uzak, karadaki her türlü rahatlığı sağlayan denizaltı evlerinin yapımı tasarlanıyor. Denizin dibine demirlerle tutturulan evde, ziyaretçilerin inebileceği bir helikopter iniş alanı da bulunuyor. Evin kendisi bir tür halı üzerine oturtulduğu için çevrede bitkiler büyüyebiliyor ve balıklar çevreye gelerek tüm evi denizaltının bir parçası haline getiriyor. Bir sorun çıkma olasılığına karşı evi dipte tutan demirler çözülerek, kolaylıkla su yüzüne çıkılabiliyor. Bir jeneratör tüm elektrik gereksinmelerini karşılamakta.

Sualtı evini yapan **William Barkley:** "Dünyanın okyanusları keşfedilmemiş doğal kaynaklar ve kullanılmayan alanlarla doludur. Birçok insan kalabalık ve kirli kent yaşamından kaçarak sualtında yaşamak ve çalışmak, yepyeni bir toplum kurmak istiyor."

DİŞ ÇÜRÜMELERİNE KARŞI LASER

Çürüyen dişleri laserle kaplayarak ömürlerini uzatmak olası hale geliyor.

Günümüzde dişlerin çürümelerini önlemek için plastik kaplama kullanılıyor. Ama plastik kolay çatladığı için, dişin en azından yılda bir kez tekrar kaplanması gerekiyor. Öte yandan lazer, belirli bir noktaya çok büyük ölçüde enerji vererek, dişin üzerine, dişin yapısına çok uygun bir maddeyi eritebiliyor.

Fakat bu işlemde kullanılan seramik 325 derecede yapışabiliyor. Oysa dişin sıcaklığı, on derece artırıldığında diş ölüyor.

Utah Üniversitesi'nden **Dr. R. F. Boehm,** dişe saniyenin milyonda biri süre içerisinde bir milyon vatlık laser ışını uygulamayı düşünüyor. Çekilmiş dişler üzerinde yaptığı deneylerde **Dr. Boehm,** kökteki ısıyı 1 derece yükseltirken, yüzeydeki ısıyı 240 dereceye çıkarmayı başardı. Çok yakında, istenilen dereceye ulaşarak, dişi laser ışınları yardımıyla porselenle kaplamak gerçekleşecek.

Isı işlemlerinde uzman olan **Dr. Boehm,** lazer ışınlarının dişteki uygulanması için: **"Aslında, bugün kullanılan matkaplardan çok daha güvenli bir yöntem"** diyor.

Çok yakın bir tarihte, laser kullanımı üzerinde eğitim görmüş dişçilerin bulunduğu özel klinikler açılabilecek. Eğer böyle bir tasarı gerçekleşirse, takma diş tarihe karışacak.

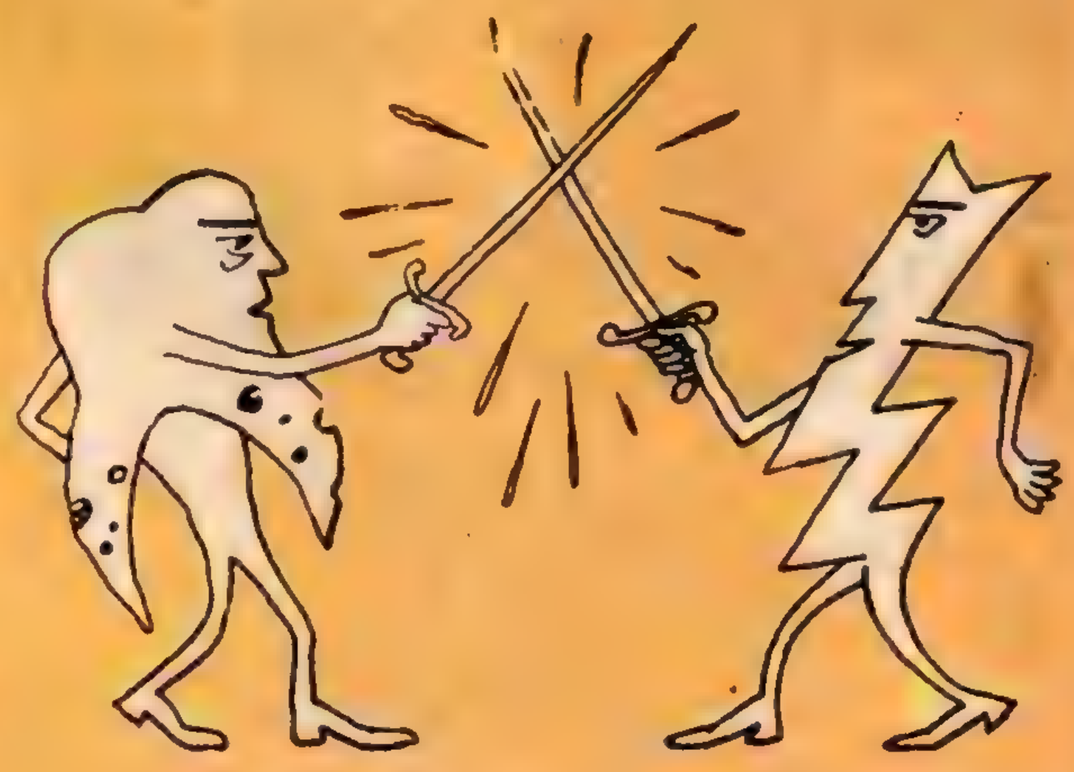

GÜNEŞLE PİŞEN YEMEK

...Mühendis **John Hopkins,** ilk kez Güneş gücüyle çalışan fırını gerçekleştirdi. Bedavaya çalışan bu fırın, enerji tüketimini geniş ölçüde azaltacak.

...Güneş'in doğuşundan batışına kadar sürekli ısı toplayan, silindir biçimindeki bir yansıtıcı sıcaklığı fırına iletmekte. Depo edilen Güneş gücü sayesinde, fırını gece de kullanmak olası. **John Hopkins'e** göre: **"Bu fırını herkes mutfağına monte edebilir. 100 dolara mal olmasına karşılık, uzun sürede normal fırınlara oranla çok ucuza geliyor. Üstelik temizleme sorunu da yok."**

...Çok yakında seri yapımına geçilecek fırın, enerji sorununun ürkütücü boyutlara ulaştığı Üçüncü Dünya ülkeleri için çok önemli bir yenilik.

GENÇ GAZETECİLER! «YENİ GAZETE»YE, ÇEVRENİZDEKİ İLGİNÇ OLAY VE KİŞİLERİ ANLATAN YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZI BEKLİYORUZ.

PAZARTESİ GÜNLERİ YAYIMLANIR/ Sayı: 46

Yeni Gazete

DÜNYADAN • YURDUMUZDAN • ÇEVREMİZDEN

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZ İÇİN SİZLERE, BİRER «GENÇ GAZETECİ» KARTI GÖNDERECEĞİZ.

İLKOKULA BAŞLAMA YAŞI TARTIŞMALARI SÜRÜYOR

İLKOKULA başlama yaşının 6'ya indirilmesinin, yeterli kapasite bulunmaması nedeniyle çeşitli sorunlara yol açacağı ifade ediliyor. Bu sorunlar eğitimin niteliği, öğretmen açığı ve okul-derslik açığı noktalarında toplanıyor.

İlkokullarda halen 5 milyon 883 bin 636 öğrenci bulunuyor. Bakanlık yetkilileri, 6 yaş uygulaması ile birlikte bu yıl ilkokula başlayacakların bir milyon 177 bin dolayında olduğunu tahmin ediyorlar. Bir milyon 177 bin öğrencinin okula başlaması uygulaması nedeniyle ortaya çıkan öğretmen açığının karşılanması için Millî Eğitim Bakanlığı, 8500 okul öncesi ve ilkokul öğretmeni kadrosu sağladı. Ancak 7 yaşındaki çocukların 6yaşındaki çocuklardan ayrı sınıflarda okutulması planlandığından, sağlanan ek kadronun da yetersiz olması bekleniyor.

Okul ve derslik yetersizliği de önümüzdeki öğretim döneminde çeşitli sorunlara yolaçacak. İlkokullarda halen 139 bin 275 derslik ve 45 bin 807 okul binası bulunuyor. Millî Eğitim Bakanlığı yetkilileri, 6 yaş uygulamasına başlanması halinde 32 bin 500 derslik yapılması gerektiğini hesapladılar. Bakanlık, 1983 yılı sonuna değin, il ve ilçe merkezlerinde 180 okulda 2071 derslik, kırsal kesimde 1240 okulda 2471 derslik olmak üzere toplam 4542 derslik yapılmasını programlamış bulunuyor. Böylece, programlanan derslliklerin yapımı 1983 sonuna değin bitirebilse bile, en az 28 bin dolayında derslik açığı kapatılamamış olacak.

Eğitimin niteliğinin düşmesi ise, 6yaş uygulamasına gerekli hazırlıklar tamamlanmadan başlanmasının ortaya çıkaracağı en önemli sorun niteliğinde. Öğretmen açığı bir yana bırakılsa bile, öğretmenlerin 6yaşındaki çocukların eğitimlerini yürütebilmeleri için, "**pedagojik formasyon ve özel alan**" bakımından hizmet içi eğitimden geçirilmeleri de tamamlanamamış durumda. 7-11 yaşındaki çocukların eğitimiyle uğraşan öğretmenlerin 6 yaşındaki çocukların eğitimiyle görevlendirilmeleri halinde öğrenci-öğretmen uyumsuzluklarına yol açılabilecek.

1982 yılı programında vurgulanan sorunlarda kapasite artışlarının da yetersizliği nedeniyle fazla bir değişme olmadı. Buna karşın, 6 yaşındaki çocukların öğretime başlamasından sonra kapasite yetersizliği olan okullarda iki'li öğretim yapılmasının planlanması "**nitelik düşmesi**" sorununu bir kez daha gündeme getirecek önemli etkenlerden birisi olarak görünüyor.

Kısaca özetlersek, öğretmen-okul binası, derslik sayılarındaki yetersizlikler, öğretmenlerin 6yaşındaki çocukların eğitimi konusunda eğitilmemiş olması, ikili-üçlü öğretim yapan okulların artacak olması önümüzdeki öğretim döneminde ilkokullarda çeşitli sorunlar yaratacak ve eğitimin niteliğinde düşmeler gözlenecek.

İSTANBUL'U JAPONLAR GÜZELLEŞTİRECEK

JAPONYA Dışişleri Bakanı **Şintaro Abe**, Haliç'i temizlemeye hazır olduklarını, 2. Boğaz Köprüsü, tüp geçit ve metro konusundaki proje çalışmalarını da yakından incelediklerini söyledi.

Japonya Dışişleri Bakanı **Abe**, Belediye Başkanı **Abdullah Tırtıl** ile Dolmabahçe Sarayı toplantı salonunda kısa bir görüşme yaptı. **Şintaro Abe**, beş ülkeye yaptığı ziyaretlerin son durağı olan İstanbul'a gelmekten büyük bir mutluluk duyduğunu belirterek, **Abdullah Tırtıl**'ı, Japonya'ya davet etti. Daha sonra, **Abdullah Tırtıl**'a resmî ziyaretinin bir anısı olarak 100 kiraz çiçeği fidanı, İstanbul'un kardeş şehri Şimoneski vatandaşı olarak da bir plaket verdi. Japon bakanı, İstanbul'da ağırlamaktan onur duyduklarını belirten **Tırtıl** ise kendisine çeşitli hediyeler vererek,

Tüm dünyanın gözü doğal ve tarihî güzelliklerle dolu İstanbul'dadır. Konuk bakanın, böylesine güzel bir kenti gezmelerine, kısa programlarının yeterli olacağını sanmıyorum" dedi. **Abdullah Tırtıl**, daha sonra basına kapalı olarak yapılan görüşmeler konusunda da şu bilgileri verdi:

"Japonya Dışişleri Bakanı Abe, Haliç'i temizlemeye hazır olduklarını söyledi. Ben de kendilerine, Haliç'in dışının temizlenme çalışmalarının sürdüğünü, dibinin temizlenmesi konusunda ise yabancı bir firmaya izin verme yetkimizin bulunmadığını izah ettim. Konuk bakan ayrıca, 2. Boğaz Köprüsü, metro ve tüp geçit konusundaki proje çalışmalarımızı da yakından incelediklerini söyledi."

Japonya Dışişleri Bakanı, görüşmeden sonra eşi ile birlikte Dolmabahçe Sarayı'nı gezdi. Saray Müdürü **Cengiz Diker**'den bilgi alan **Abe**, saraya hayran kaldığını belirtti. **Abe**, daha sonra Boğaz'da yatla bir gezinti yaptı.

Japonya Dışişleri Bakanı **Şintaro Abe**, gezisinin öğleden sonraki bölümünde, Topkapı Sarayı ve Ayasofya Müzesi'nde incelemelerde bulundu. Konuk bakan önce, eşi **Yoko Abe** ile birlikte Topkapı Sarayı'nı gezdi. Özellikle 17, 18 ve 19'uncu yüzyıla ait Japon porselenlerini büyük bir dikkatle inceleyen konuk bakan, bir ara sıcaktan bunalınca, eşinin Japon yelpazesi ile serinlemeye çalıştı. Daha sonra, Topkapı Sarayı'nın balkonuna çıkarak, eşi ile birlikte İstanbul'u seyretti. Topkapı Sarayı'ndan sonra Ayasofya Müzesi'ni gezen Japonya Dışişleri Bakanı, buradaki yetkililerden bilgi aldı. İstanbul'daki gezisinin son durağı olan Sultanahmet Camii'ne, çok kalabalık olması nedeniyle giremeyen **Abe**, gezisi ile ilgili olarak yaptığı kısa açıklamada,

"İstanbul, tarihî ve doğal güzellikler açısından çok zengin bir ülke. Böyle bir kente sahip olmak gerçekten büyük şans" dedi.

İzmitli balıkçılar dertli

Genç Gazeteci Turgay AKARACABAY İZMİT'ten bildiriyor

İzmitli balıkçılar, av yasağının kalkması üzerine yeni sezon için hazırlıklarını hızlandırdılar.

Körfezin gittikçe kirlenmesinden yana dertli olan balıkçılar: "...Sezonun açılmasına karşın sevinemiyoruz. Körfezin aşırı kirliliği, denizde istavritten başka balık bırakmadı" diyorlar.

Boğaziçi de Haliç'e mi benzeyecek?

Şairlere ilham kaynağı, şarkılara konu olmuş Boğaziçi'nin yılların ihmali sonucu bir beton yığını olan zevksiz yapılarla çirkinleştirilmesinden sonra şimdi de sularının kirletildiği ve çeşitli yollardan gürültüye boğulduğundan şikâyet ediliyor. Boğaziçi sâkinleri "Gürültü dayanılmaz hale geldi, deniz pislik içinde" diyorlar.

Kandaki alkolü anında saptayan bir araç yapıldı

Federal Almanya'daki Siemens şirketi kandaki alkol oranını birkaç saniye içinde saptayan bir aygıt geliştirdi.

Aygıt, sürücülerdeki alkol oranını saptamak üzere, balon kullanan trafik polislerine dağıtılacak.

OYMAPINAR BARAJI YIL SONUNDA HİZMETE GİRECEK

Antalya iline 76 kilometre uzaklıktaki Manavgat ilçesinin 20 km. kuzeyinde ve Manavgat Çayı üzerinde elektrik enerjisi üretmek amacı ile kurulan Oymapınar Barajı'nın 1983 yılı sonunda hizmete açılacağı bildirildi.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilileri, Oymapınar Barajı'nın, inşaatının süratle devam ettiğini belirterek, her biri 540 megavat gücünde olan 4 türbini ile Seyhan Barajı'ndan 10 kat, Hirfanlı Barajı'ndan 5 kat, Gökçekaya Barajı'ndan da 2 kat daha fazla enerji üreteceğini söylediler.

Baraj hakkında bilgi veren Devlet Su İşleri yetkilileri, Oymapınar Barajı'nın Türkiye'nin en yüksek kemer barajı ve en büyük yeraltı santralı olduğunu kaydederek, bu baraj için harcanan beton ile her biri 100'er metrekare olan 36 bin adet betonarme konut inşaa edilebileceğini, kullanılan madenî aksam ile 120 kilometre uzunluğunda demiryolu şebekesi tesis edilebileceğini, toplam dolgi boyunun da yaklaşık Antalya-Konya arasındaki karayolu mesafesi kadar olduğunu açıkladılar.

AMERİKA'DA 1 MİLYON KIZILDERİLİ YAŞIYOR

Amerika Birleşik Devletleri nüfus idaresinin yaptığı son incelemelerden, ülkede yaşayan Kızılderili sayısının 1.3 milyon olduğu anlaşıldı.

Bu durumda; 1980 yılında yapılan nüfus sayımına göre, ülkede kaydedilen Kızılderili sayısı, 1970 yılı nüfus sayımına kıyasla 4.72'lik bir artış göstermiş oluyor.

Kanserin ilacı «İnterferon» Çin'de ucuza üretiliyor

Çinli bir bilim adamı çağımızın harika ilacı olarak nitelendirilen ve kanseri iyileştiren, ancak çok pahalı olduğu için hastalar tarafından kullanılamadığı gibi henüz seri imalâtına geçilemeyen interferon ilacını ucuz yollarla üretmeyi başardı. Yeni Çin Haber Ajansı, Çinli bilim adamı Wu Huna'nın Pekin Tıp Merkezi'ndeki incelemeleri sonucu, İnterferon'u yeni doğan bebeklerin ilikleriinden alınan çok az miktarda ilikle, bazı ekonomik açıdan önemli olmayan maddeleri karıştırarak elde ettiğini bildirdi. Ajans İnterferon'un seri imalâtına da yıl başından itibaren geçileceğini kaydetti. İnterferon ilacı kanserin yanısıra, vücutta urların büyümesini önlüyor, bunun yanısıra da vücudun gıda alamadığı için fonksiyonlarını yitiren hücrelerinin yeniden canlanmasını sağlıyor.

İSTANBUL'UN ATIK SU KANALI ŞEBEKELERİNİN YAPIMI HIZLANDI

İstanbul'da 1983 yılı içinde 62 km. atık su ana kanalı ve 63 km. şebeke ve ana kanal yapımı ile Yenikapı, Ataköy, Küçükçekmece ve Tuzla atık su arıtma tesislerinin ihalelerinin tamamlanacağı, ihaleleri yapılan bir bölümünün yapımına başlandığı bildirildi. Şu anda 70 km. atık su kanalı ve 2.400 km. şebekeye sahip bulunan kentte ayrıca tali şebeke tesisleri yapımına da yılda ortalama 75 km. olarak devam edildiği belirtildi.

İki kademe halinde ele alınan projelerden ilkinde, yoğun yerleşim bölgelerinin şebekelerindeki atık suların toplanması için ön ana kanalların (kollektörlerin) daha sonra da ana kanallarca getirilen atık suların tüm kıyılar boyunca inşa edilecek kuşaklama kollektörleri ile toplanıp arıtma tesislerine taşınması, arıtılarak denize verilmesi tasarlandı. Bu nedenle öncelikle Yenikapı, Ataköy, Küçükçekmece ve (deri sanayiinin yer değiştirmesi nedeniyle güncelleşen) Tuzla arıtma tesislerinin projelendirildiği ve inşaatına geçildiği bildirildi. İkinci kademede ise Beyoğlu ve Kadıköy arıtma tesisleri, daha sonra da Boğaz sahillerinin ele alınacağı belirtildi.

Toplam 11.5 km. olan Alibeyköy-Yenikapı, Bakırköy-Sarayburnu kollektörleri ve 3 km. terfi hatlarının ihalesinin yapılmak üzere olduğu, Ahırkapı derin deniz deşarjı tesislerinin ihalesinin ise 1984 yılı başına kadar yapılacağı belirtiliyor.

650 milyon liraya ihale edilen 22 km. uzunluğundaki Sefaköy ve Yenibosna atık su kollektörleri halen mevcut olan (Florya-Ataköy) ve (Bakırköy-Ataköy) atık su kollektörleri ile Ataköy arıtma ve deşarj tesislerinde birleşerek derin deniz deşarlı ile uzaklaştırılacak. Sefaköy kollektörünün temelleri geçtiğimiz günlerde atıldı.

250 milyon liraya ihale edilen Küçükçekmece atık su kollektörü ile ihalesi yapılacak olan Avcılar yönünden gelen atık su kollektörü, Küçükçekmece arıtma tesisi ve deşarj pompa istasyonunda toplanarak arıtılıp derin deniz deşarjı ile uzaklaştırılacak. Yüzde 70 kanalizasyon şebeke inşaatı bitmiş olan Avcılar'ın atık sularının geçici deşarj etüdlerinin de tamamlandığı ve pek yakında ihaleye çıkartılacağı belirtildi. Böylelikle Marmara'nın İstanbul'dan Avcılar'a değin olan kıyı şeridi ile Küçükçekmece Gölü pis sulardan arındırılmış olacak. Bakırköy-Yenikapı yönündeki atık suların yükseltilmesi için projelendirilen ara pompa istasyonu da 94 milyon liraya ihale edildi.

Alexandre Dumas'nın ünlü romanı MONTE CRISTO

14

Onüçüncü Bölüm
FARİA'NIN ÖLÜMÜ

FARİA oğlu gibi candan sevdiği bu gence günün birinde mutluluk getirebileceğine inandığı hazineyi hiç aklından çıkarmaz olmuştu. Her gün, durmadan dinlenmeden ondan söz ediyor, ne kadar yüklü bir hazine olduğunu, bugün kaç para edeceğini, böylesine sonsuz bir servetle Dantes'in ne kadar çok kimseye ne kadar çok iyilik yapabileceğini anlatıp duruyordu.

Gerçi Faria, Monte Kristo adasının nerede olduğunu bilmiyordu ama Dantes adayı tanıyordu ve sık sık da açığından geçmişliği vardı. Korsika ile Elbe adaları arasında, Pianoza'nın yirmibeş deniz mili kadar açığında öteden beri ıssız olan bir küçük adaydı. Ezberinden bir haritasını çizip Faria'ya gösterdiğinde Faria da ona, hazineyi bulup kimseye sezdirmeden almanın en güvenilir yolunun ne olacağını uzun uzun anlattı.

Sonra da sanki tanrı, bu iki hükümlünün son kaçma olanağını da ellerinden almak istedi ve onlara ölünceye dek şu dört duvar arasında kalmaları gerekeceğini hatırlattı... Dışarıda, nöbetçinin gezindiği patikada işçiler çalışmaya başladı. Tüm taşları söktüler, Dantes'in yarı yarıya doldurduğu boşluğu koca koca kayalarla tıkadılar, her şeyi yeniden yaptılar. Böylece üzerlerine yeni ve her zamankinden sağlam aşılmaz bir kapı daha kapanmış oluyordu.

Genç adam, Faria'ya dedi ki:

"Bakın gördünüz mü ölünceye dek

Nöbetçinin gezindiği yerde işçiler çalışmaya başladı.

yanınızda kalacağıma söz vermiştim ve artık istesem de bu sözümden dönemem. Hazine ne sizin, ne benim olacak çünkü ikimiz de bu zindandan hiçbir zaman kurtulamayacağız. Benim gerçek hazinem bana tüm o öğrettiklerinizdir, sizden öğrendiklerimdir, sizinle her gün beş-altı saat konuşabilmenin tadı, kıvancıdır."

Böylece pek mutlu sayılmazlardı ama, günler hızla ve gerçekte pek de kötü diyemeyeceğimiz bir akışla geçip gidiyordu. Faria hâlâ hazineden söz ediyor ve hep genç arkadaşının kaçabilmesi için yeni yeni çareler bulmaya çabalıyordu. Kâğıt kaybolabilir korkusuyla içindekileri Dantes'e tek tek ezberlettikten sonra, anlamını tamamlamak üzere eklediği parçayı yaktı.

Faria bir kolu ile bir bacağını kullanamıyordu ama aklını tamamen toparlayabilmiş, düşüncelerine gene eski açıklık ve duruluk gelmişti. Dantes'e tarih, İngilizce ve başka konuları öğretmeyi sürdürüyordu; ona bir hükümlünün ilk ve en büyük görevinin ne olduğunu da öğretmeyi unutmadı,bu görev hiçten bir şeyler yaratabilmekti. Böylece hiç boş durmuyorlardı artık. Faria, yaşlandığının farkına varmamak için, Dantes ise geçmişini düşünmemek için durup dinlenmeden bir şeylerle uğraşıyorlar, zihinlerini oyalıyorlardı.

Bir gece Edmond, ansızın uyandı, biri ona seslenmişti sanki. Gözlerini açtı. Karanlıkta kulağına adı, daha doğrusu adını söylemeye çalışan zayıf bir ses geliyordu. Kendi kendine:

"Bu ne ki acaba?" diye söylendi.

Kırmızı Bir Sıvı

KARYOLASINI çekti, taşı kaldırıp telâşla yeraltı geçidine daldı. Geçidin öteki ucu açıktı. Faria'nın fenerinin solgun ışığında, yaşlı adamı, suratı kireç gibi bembeyaz kesilmiş, ayakta, yatağının ucuna tutunur bir durumda buldu. Yüzünde, Dantes'in önce de görmüş olduğu o korkunç acı okunuyordu.

Faria sadece:

"Ah, sevgili dostum, anladın, değil mi? Sana söylememe gerek kalmadı sanırım?"

Edmond, dostunun başına bir şey gelecek korkusuyla çılgına dönmüş, aklını kaçırmış gibiydi, hemen kapıya doğru koştu bağırdı:

"İmdat! Yardım edin! Koşun!"

Faria ona engel olacak gücü zor bulabildi.

"Sus! Yoksa işin bitiktir. Tüm yaptıklarımı yeni baştan yapabilmek yıllar ister. Birbirimizin odasına geçebildiğimizi gardiyanlar öğrenecek olursa hepsini de bir anda yok edeceklerdir, hiç kuşkun olmasın. Birazdan ayrılacak olduğum bu odaya çok geçmeden bir başka zavallıyı atacaklardır. Sen ona bir kurtuluş gibi görü-

Tam zamanında hücresine dönmüştü; çünkü gardiyan geliyordu.

neceksin. Belki o da senin gibi genç ve güçlü olur, yardım edebilir. Benim gibi, kaçmanı büsbütün zorlaştıran yarı ölü birini sırtına yüklenmiş olmazsın. Sonunda Tanrı da sana yardım ediyor bak; aldığından çoğunu sana veriyor. Benim de ölmek zamanım gelmişti nasıl olsa."

Edmond bağırdı:

"Ah dostum, ne olursunuz böyle konuşmayın! Sizi bir kez kurtardım, bir daha kurtaracağım!"

Hemen koşup karyolanın ayağını çıkardı, şişeyi aldı, içinde o kırmızı sıvıdan biraz daha kalmıştı. Genç adam sevinçle:

"Bakın görüyor musunuz? O ilaçtan biraz daha varmış! Bu kez ne yapacağımı söyleyin bana, yeter. Geçen defakinden değişik bir şey yapmam gerekiyor mu? Hadi dostum, susmayın, konuşun, dinliyorum."

Faria ağır ağır konuştu:

"Hiç umut yok. Ama Tanrı'nın gözünde sen gene de bir insanın canını kurtarmak için elinden geleni yapmış olmalısın."

"Evet, evet haklısınız. Hiç kuşkum yok, bu kez de kurtulacaksınız, buna inanıyorum!"

"Pekâlâ öyleyse, dene bakalım. Her yanım soğumaya başladı, kanım donuyor. Beş dakika içerisinde hastalık doruk noktasına ulaşacak, onbeş dakika sonra da tıpkı ölü gibi olacağım."

Dantes korku ve acıyla bağırdı:

"Aman, böyle söylemeyin, ne olur!"

"Sen gene geçen defa yaptığın gibi yap ama bu kez o kadar çok bekleme. İçimdeki tüm yaşam pınarları kurumuş durumda, ölüm işini kolayca görecektir. Önce oniki damla damlat. Sonra, eğer düzelmezsem, ilâcın geri kalanını ağzıma dök. Şimdi beni yatağıma yatır lütfen çünkü ayakta duracak halim kalmadı artık."

Edmond, yaşlı adamı kucaklayarak yatağına uzattı. Faria dedi ki:

"Aziz dostum, yaşamımın tek sevinci, Tanrı seni bana geç verdi ama gene de verdi işte bunun için Tanrı'ya şükürler olsun. Aziz dostum artık birbirimizden ayrılma zamanımız geldi. Tüm mutluluklar senin olsun. Oğlum, seni kutsuyorum."

Edmond, yaşlı adamın yatağının yanıbaşında diz çökmüştü.

"Şimdi, ölümün yaklaştığı şu anda söyleyeceklerime kulak ver. Spada'ların hazinesi orada orada, evet. Onu görüyorum. Gözlerim tâ yerin altına, o gizli odalara kadar ulaşıyor ve altınların, mücevherlerin parıltısıyla kamaşıyor. Eğer buradan kaçabilirsen, tüm dünyanın deli dediği zavallı Faria'nın hiç de deli olmadığını unutma sakın. Monte Kristo'ya git. Hazineyi al ve gönlünce harca, çünkü gerçekten de şu ölümlü dünyada payına düşecek acıları fazlasıyla çekmiş bulunuyorsun."

Hasta, kıpırdadı. Dantes başını kaldırdı.

Faria, Edmond'un elini yakalayarak:

"Tanrı seni korusun!" diyebildi.

Genç adam kendini tutamadı, bağırdı:

"Hayır, hayır, daha gitmeyin, ne olur! Beni bırakmayın! Aman Tanrım, imdat, ona yardım edin! İmdat!"

"Sus, sus yoksa beni kurtarsan bile senden uzaklaştırırlar."

"Haklısınız, ah, evet sizi kurtarmalıyım, kurtaracağım da. Evet, evet görüyorum çok acı çekiyorsunuz ama gene de geçen defaki kadar değil, bunu anlıyorum."

"Yanılıyorsun oğlum. Daha az acı çekiyorum çünkü dayanacak gücüm azaldı da ondan. Gençler yaşama güvenirler, inanırlar, umud ederler ve ona dört elle sarılırlar; ama yaşlılar ölümü daha açık seçik görürler. Ah, yaklaştı işte, geldi. Artık, gözlerim görmüyor. Ruhum uçuyor. Elini ver Dantes, elini... Tanrı senden razı olsun."

Sonra son bir yaşam parıltısıyla doğruldu, olanca gücünü topladı, dedi ki:

"Monte Kristo! Monte Kristo'yu unutma sakın!"

Ve gerisin geriye yatağa düştü.

Dantes elinde ilâç şişesi, bekledi. Kırpışan kandil odayı garip, oynayan, dans eden gölgelerle doldurmuyordu. Genç adam zamanın geldiğini düşünerek, Faria'nın ağzına oniki damla damlattı, bekledi. Şişenin içinde belki ancak bu kadar daha kalmıştı. Bekledi, on dakika, onbeş dakika, yarım saat geçti. Şişeyi hastanın ağzına dayadı, tümünü boşalttı.

Faria kıpırdadı. Gözleri açıldı. Bir çığlık attı. Sonra sessizliğe gömüldü.

Yarım saat, bir saat, birbuçuk saat geçti, Edmond hâlâ orada öyle, eli Faria'nın yüreği üzerinde, oturup bekliyordu. Yürek atışları giderek zayıfladı, zayıfladı.

...Ve sonra vücudu yavaş yavaş soğumaya başladı.

Saat altı olmuştu; şafak henüz söküyordu; odaya giren gün ışığı, lambanın aydınlığını soldurdu. Ölünün yüzünden garip gölgeler geçiyor, zaman zaman onu hâlâ yaşıyormuş gibi gösteriyordu. Gündüz ile gece arasındaki bu çekişme sürüp giderken Dantes de hâlâ kuşku içerisindeydi. Ama gün ışığı geceyi yener yenmez, bir ölüyle başbaşa olduğunu açık seçik gördü.

Sonra delicesine bir korkuya kapıldı. Yatağın yanından sarkmış olan eli bir daha tutup sıkamadı; boşluğa dikilmiş bu gözlere son bir kez bakamadı. Lambayı söndürüp dikkatle bir yere gizledi. Sonra yeraltı geçidine dalıp ardından iyi kötü kapatmaya çalışarak döndü.

Tam da zamanında dönmüş; çünkü gardiyan geliyordu. Önce Dantes'in odasına uğradı, oradan Faria'nın odasına kahvaltısını ve biraz da giyecek öteberi götürüyordu.

Sürecek

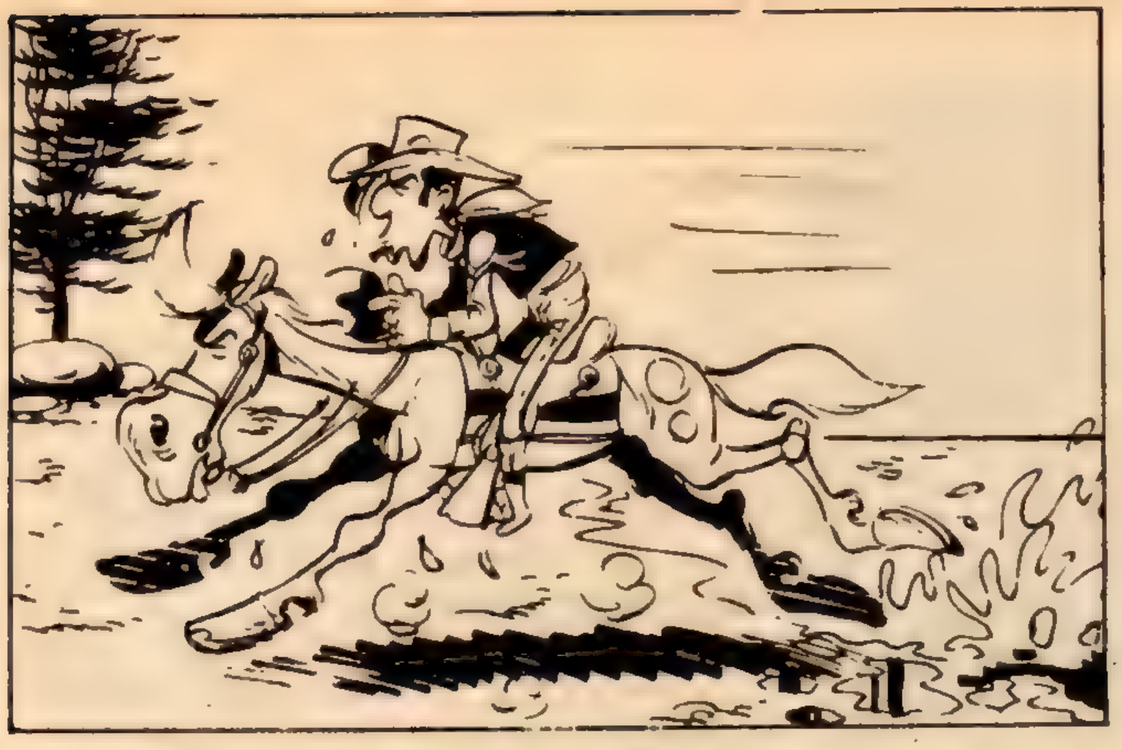

RED KİT
SİGARAYI BIRAKTI, FİLME BAŞLADI

SON günlerde Red Kit'le ilgili bir haber yayınlandı. Bu sevimli resimli roman kahramanı ile ilgili habere geçmeden önce, iki noktaya değinmek istiyoruz.

Bunlardan biri, "Dallas"la ilgili... Bu dizide kötü adamlar var, birçok olumsuz iş yapılıyor ama bir noktaya aşırı özen gösteriliyor; dikkat edin, dizide kimse sigara içmiyor.

Yukarıda "iki noktaya değineceğiz" demiştik. Şimdi sıra, ikinciye geldi... İnşallah civarınızda yoktur ama eğer varsa, bir sigara paketi alıp, yan tarafına bakın. Orada "**Sağlığa zararlıdır**" yazdığını göreceksiniz.

Gerçekten, sigara sağlığa zararlıdır. Başta kanser olmak üzere birçok hastalığa neden olur. Bu yüzden, hükümetlerden, basına; TV'den, radyoya kadar her alanda ve her fırsatta sigaranın zararları vurgulanır, insanlara sigaranın zararları hatırlatılır. Almanya'da kurulan, birçok ülkede şubesi açılan bir derneğin sloganı da, birçok kişi tarafından benimsenmiştir. Buna göre birine sigara ikram ederken, şöyle denmesi gerekir: "**Biraz daha intihar eder misiniz?**"

Bunlar iyi ama bizim sevimli resimli roman kahramanımız Red Kit, bu çabanın tam tersini yapıyor: Ağzından sigarayı bırakmıyordu. Eski bölümler için yapacak bir şey yok ama, Red Kit yeni serüvenlerinde sigara içmeyecek. Hatta, zaman zaman sigaranın zararlarını o da hatırlatacak.

Şimdi, yine Red Kit'le ilgili ikinci haberi verelim: Red Kit'in yeni bir serüveni, 26 bölümlük çizgi film halinde hazırlanıyor. "**Red Kit, Daltonlar'a Karşı**" adlı bu yeni diziyi Hanna-Barbera ikilisi hazırlıyorlar. Bu ikiliyi TV'de izlediğimiz "**Tom ve Jerry**", "**Taş Devri**" gibi çizgi filmlerden çok iyi tanıyoruz.

ERDEM ŞENER

ANTALYA ŞENLİĞİ GANDİ FİLMİYLE AÇILACAK

Bu yıl 1-9 Ekim tarihleri arasında yapılacak Antalya Sanat Şenliği'nin hazırlıkları sürüyor. 20. Altın Portakal Film Yarışması'nın Seçiciler Kurulu belirlendi. Öte yandan bu yıl "Kısa Filmler Toplu Gösterisi" gibi yeniliklere de yer verildi. Bu arada ilk yarışmada ödül alan üç sanatçı (Türkân Şoray, İzzet Günay ve Halit Refiğ) onur konuğu olarak 20. Sanat Şenliği'ne dâvet edildi.

Bu yıl, sanat şenliği 8 Oscar ödülü kazanan "Gandhi" adlı filmin özel gösterisi ile başlayacak.

Tom Selleck

MAGNUM BİTMEK BİLMİYOR

Cuma geceleri izlediğimiz "**Magnum**", şu anda dünyanın en beğenilen dizilerinden biri... Bu yüzden, yapımına devam ediliyor. Peşpeşe yeni bölümleri çevriliyor.

Dizide "**Magnum**" rolünü oynayan **Magnum Selleck**, durumdan pek memnun değil. "**Herkes beni Magnum diye tanıyınca başka rollerde oynama şansım kalmayacak**" diyor ve 1984 yılını bekliyor. Çünkü, yaptığı mukaveleye göre, 1 Ocak 1984 gününe kadar "**Magnum**" dizisi yapmak zorunda...

Selleck'in 15 yaşındaki oğlu **Kevin** ise dizinin bir numaralı izleyicisi. "**Diziyi zaten seviyorum, babam oynadığı için daha da çok seviyorum**" diyor.

BUNLARI BILIYOR MUSUNUZ?

- **Ankara'da (47), Urfa'da (3), Kahramanmaraş'ta (1), Eskişehir'de (6), Bursa'da (3) kışlık sinema olduğunu;**
- **TV'de kısa bir süre önce "Cennetin Doğusu" adlı filmde, James Dean'in babası rolünde oynayan Raymond Massey'in filmi TV'de izlediğimiz gece, 86 yaşında hayata gözlerini kapadığını;**
- **TV'de "Vahşi Kuzey" adlı filmin başrolünde izlediğimiz Stewart Granger'in asıl adının James Stewart olduğunu; kendisinden önce adı yine James Stewart olan bir başka artistin sinemaya girmesi üzerine, mecburen adını değiştirip Stewart Granger yaptığını;**
- **Sinemalarda "Pek Yakında", "Gelecek Program" diye gösterilen tanıtıcı film parçalarına "fragman" dendiğini,**

SİNEMA TELEVİZYON

JAMES BOND, JAMES BOND'A KARŞI

Bu sezon iki **James Bond** filmi izleyeceğiz. Bu filmlerden birinde başrolleri **Roger Moore**, ötekinde de, "eski Bond" **Sean Connery** oynuyorlar.

James Bond filmleri başladığı zaman, başrolü **Sean Connery** oynuyordu. 4 filmden sonra **Connery**, **"Benden paso... Bundan sonra Bond filmi çevirmeyeceğim"** dedi. Yapımcılar bunun üzerine yeni bir Bond aradılar. **George Lazenby** adlı bir oyuncu, bir filmde **Bond** oldu ama seyirci onu beğenmedi (ama bunun **Lazenby** için bir yararı oldu: TV için Bond dizisi yapmaya başladı). Sonra, **Roger Moore** adlı oyuncu, "yeni Bond" olarak ilk filmini yaptı. Bu film beğenilince **Roger Moore** her yıl bir Bond filmi yapmaya başladı. Bu yıl ilk

Sean Connery

kez, eski Bond ile yeni Bond sinemalarda karşı karşıya geliyorlar.

Roger Moore

KISA KISA

● **Televizyonda 4 bölüm halinde izlediğimiz "Yalnızlar" beğenilmedi ama bu dizi için Yıldırım Gürses'in yaptığı şarkı tuttu. Yıldırım Gürses de bunun üzerine şarkıyı plak yapmaya karar verdi.**

● **Dallas dizisine yeni bir transfer yapıldı. Şarkıcı Elvis Presley'in dul eşi Priscilla Presley, dizinin yeni çekilecek bölümlerinde başrollerden birinde.**

● **"Yalnızlar" adlı dizide (Şükriye) rolünde izlediğimiz Ayşin Atav, "Bizden Size" adlı müzik-eğlence programına sunucu oldu.**

● **"Denizde İsyan" adlı film üçüncü kez çevriliyor. İlk çevrimde başrolü Clark Gable ile Charles Laughton oynamışlardı. (Bu film, TV'de de gösterildi). 1962'de Marlon Brando ile Trevor Howard'ın oynadığı ikinci "Denizde İsyan" çevrildi. Yeni başlayan üçüncü çevrimde ise "Gelibolu" adlı filmden tanıdığımız Mel Gibson, başrolde.**

Mel Gibson (Gelibolu Filminde)

● **Televizyon, Kurban Bayramı'nda yayınlayacağı programların çekimine başladı. Bayram özel programlarını Kaynak Gültekin ile Erol Aksoy hazırlıyor.**

SORUN SÖYLEYELİM

"1982/83 sinema sezonunun en kaliteli 3 yabancı, 3 yerli filmini sırası ile yazar mısınız? Bir sorum daha var: Yerli ve yabancı filmler arasında gişe rekoru kıran filmler, hangileridir?"

MUHARREM ER
(Çeliktepe-İstanbul)

Sevgili okurumuz: Sezonun en "kaliteli" üç yerli ve üç yabancı filmini yazarız ama bu, öznel bir değerlendirme olur. İstersen gelecek yıl, bir anket yapalım. Siz izlediğiniz en iyi filmleri bize bildirin, sonra ortaya sizin seçtiğiniz üç film çıksın... Gelelim, ikinci sorunuza: Bu rekor, bizde şu anda "Leyla ile Mecnun" adlı filme ait. Bu film sadece İstanbul bölgesinde 17 milyon liradan fazla hasılat topladı. Yabancı filmler arasında ise rekor şimdilik "Yıldız Savaşları" (Star Wars-I) adlı filmde. Bu film 1982/83 sezonuna kadar 193.500.000 dolar topladı.

HAYAL Mİ, GERÇEK Mİ?

"Tarzan ve Bruce Lee, gerçek mi?"

GÜNGÖR TÜRK
(İnegöl-Bursa)

"Tarzan" aslında bir roman kahramanı... TV'de izlediğimiz filmlerde onu Johnny Weismuller canlandırdı. Bruce Lee ise, gerçek... Bu sinema oyuncusu, peşpeşe birçok film çevirdi. Genç yaşta öldü. Öldükten sonra, eski filmleri tekrar tekrar gösterime sokuldu. Bu arada Bruce Lee, Bnuce Lee gibi benzerleri de çıkarıldı. Şunu da belirtelim: Bruce Lee ile ilgili çok mektup alıyoruz. Bu yüzden önümüzdeki sayılarda onunla ilgili geniş bilgi sunacağız.

Bruce Lee

ÇILGINLAR ORMANI

PAPİLİO 2

VAY, VAY VAAAY!

DURUN DURUN!

DELİ Mİ NE?

BU SAVAŞI BİR ANDA BİTİRİR.

ONA OYUNUN KURALLARINI ÖĞRETMEK GEREK.

BU ARADA..

BEREKET VERSİN Kİ BİZİM ÇOCUĞUN İZLERİ OLDUĞU GİBİ DURUYOR. ONU BULMAK KOLAY OLACAK.

HMM... ÇABUK KARAR VERMİŞİM.

HANGİ YÖNE GİTTİ ACABA? KUZEYE Mİ, GÜNEYE Mİ? BELKİ DE BATIYA, YA DA DOĞUYA? EN İYİSİ AYGITA GERİ DÖNÜP HER YERİ ARAMAK.

HİÇ OLMAZSA KÜÇÜK BİR BELİRTİ OLSAYDI...

ADIM ADIM İLERLİYORLARDI...

KRALA ÖLÜM!

EYVAHLAR OLSUN! YENİLECEĞİZ!

ÇABUK ONU KORUYALIM!

BÖYLE GİDERSE BİR SÜRE DAHA DAYANABİLİRİZ !!!

ANCAK!

İŞTE KORKTUĞUM BAŞIMIZA GELDİ.

KAYBETTİK! BU SAVAŞI KAYBETTİK! KALELERİ ELE GEÇİRECEKLER!

ONLARI ELE GEÇİRDİK! HAH, HA!

MAJESTE, DİKKAT!

?!

PAPİLİO!..

BABAM İZİMİ BULDU. NEYSE BÖYLESİ DAHA İYİ. BURASI İYİCE KARMAŞIK BİR HAL ALMAYA BAŞLAMIŞTI. HİÇ BİR ŞEY ANLAMAZ OLDUM.

BABA! BU...

?!!

DAHA SONRA KONUŞURUZ PAPİLİO, ŞİMDİ HEMEN BURADAN UZAKLAŞMAYA BAKALIM.

DAHA SONRA...

BABA, SÖYLESENE, NİYE O KADAR GARİP GİYSİLERE BÜRÜNMÜŞLERDİ?

EH, PAPİLİO, SU SATRANÇ OYUNUNU SANA ANLATMAM İÇİN UZUN BİR SÜRE GEREKLİ.

SON

BİLMECE? BULMACA

DONDURMALAR: A,B,C ve D harfleriyle gösterilen dört arkadaş dondurma yemeğe gittiler. Aşağıdaki verilere ve çocukların sözlerine göre kimin hangi dondurmayı yediğini bulabilir misiniz?

A: Ahmet değil

BENZER ŞEKİLLER

Yukarıda gördöğünüz iki ayrı resimde bazı ortak şekiller vardır. Bu şekillerin neler olduklarını bakalım ne kadar sürede bulabileceksiniz.

7 FARK: Aşağıdaki iki resim arasındaki yedi farkı bulabilir misiniz?

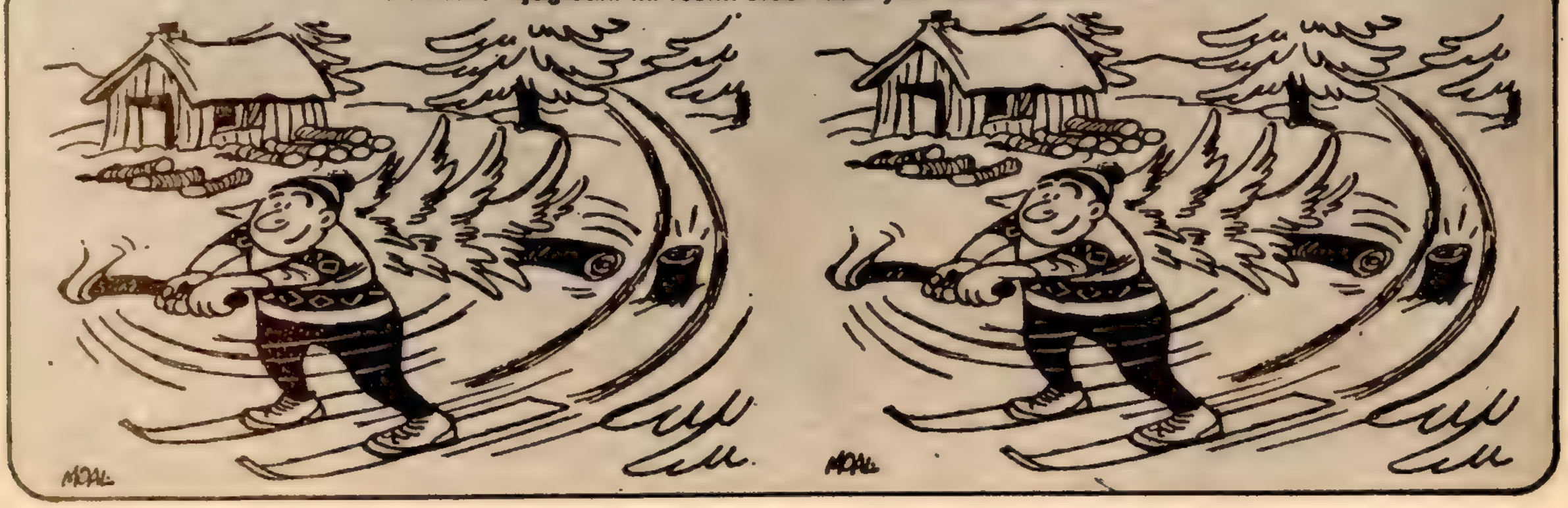

RESİMLER

Aşağıdagördüğünüz resimler arasında ikişer ikişer ortak bir şekil bularak birinci resimden altıncı resime ulaşabilir misiniz?

1'den 68'e kadar noktaları birleştirin bakalım ortaya ne çıkacak?

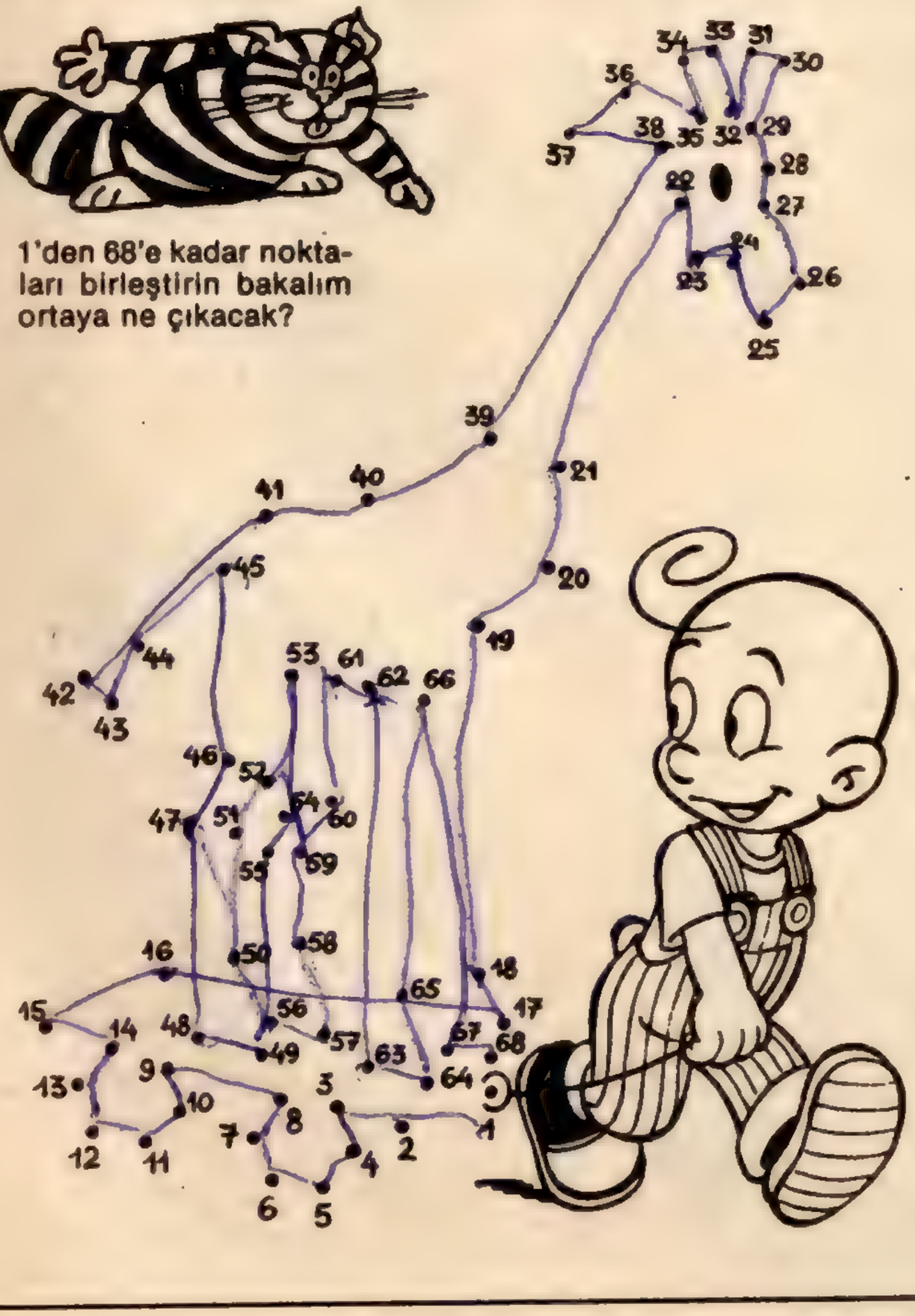

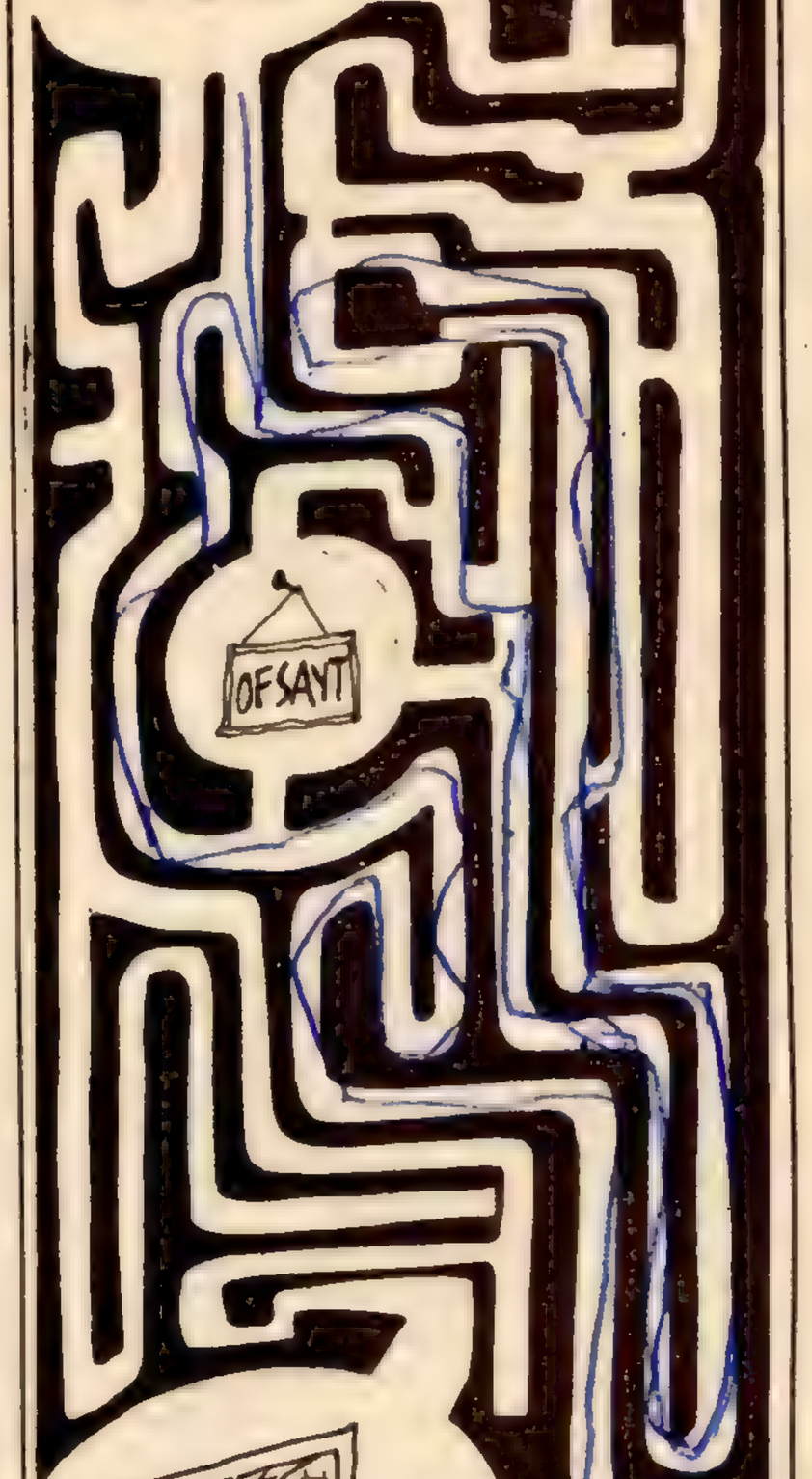

Futbolcunun ofsayta düşmeden kaleye ulaşmasına yardımcı olur musunuz?

GEÇEN SAYININ YANITLARI

7 Fark: 1. Parmaklıklar: 2. Arabacının sol kolu. 3. Arabanın ön tekerleği. 4. Atın sol ön ayağı. 5. Arkadaki kadının şapkasının kurdelesi 6. Arka tekerlek. 7. Öndeki kadının saçının sağı.

Ortak Şekiller: 1 ile 5'te penceredeki adam, 5 ile 3'te kol düğmesi, 3 ile 4'de kelebek, 4 ile 2'de düğmeler, 2 ile 6'da konserve kutusu.

Pozitif ve Negatif: C yanlıştır.

Resimler. 2. Resimde: 1. Adamın sol eli. 2. Alt çekmece. 3. Adamın kulağı. 3. resimde: 1. Adamın saçı. 2. Dolabın ayağı. 3. Sandalyenin arkası. 4. resimde: 1. Ceketin sol bileği. 2. Kravatın ayrım çizgisi 3. Gözlüğün sapı.

BALONCULUĞUN 200. YILI

• fikret arıt •

İçinde insan olan balonla ilk havaya yükselme ve serbest uçuş denemeleri 1783 yılında yapılmıştı.

HAVADAN hafif uçma araçlarının, yani balonların keşfinden önce bu konuda bazı çalışmalar yapılmıştı, ama kullanışlı ilk uçan balonu yapma şerefi Avignon kentinde yaşayan Fransız Montgolfier Kardeşler'indir. Daha doğrusu Joseph Montgolfier'e (1745-1799) aittir. Ağabeyi Etienne (1740-1810) ona yardımcı olmuştur.

Montgolfier Kardeşler kâğıt yapımcısıydılar. Balonla insan uçurma fikri onlarda şöminide yanan ateşin dumanıyla yükselen kâğıt parçaları oluşturdu. Eğer yanan ateşin meydana getirdiği gazlardan yeterince toplanırsa, değil bir kâğıt, bir insan bile havaya yükseltilebilirdi ve çalışmaya başladılar.

1782 yılı sonlarında, yanan ateşin meydana getirdiği gazla doldurulmuş ipek torbaları evin içinde uçurmayı başardılar. Bunun üzerine buluşlarını halk önünde yapmaya karar verdiler.

Dokuz metre çapında, üstü kâğıt kaplı bez bir balon hazırladılar. Balonun altında yün ve saman yakılabilecek bir düzen kurdular. Telden yapılmış bir sepete yün ve saman parçaları koydular. 5 Haziran 1783 günü de Annonay kentinde hükümet temsilcilerinin ve halkın önünde denemeyi gerçekleştirdiler. Balonun deliği altında yakılan yün ve samanların gazıyla şişen balon 1.800 metre yükseldi. Ne var ki yanan yün ve samanın kıvılcımları balonu tutuşturdu ve balon indiği bir bağda tümüyle yandı.

Fransız Blim Akademisi deneyi duydu. Montgolfier Kardeşler'i Paris'e çağırdı. Balon yapımcı kardeşler bu kez denemelerini 9 Eylül 1783 günü Paris'te kral ailesinin huzurunda Versailles Sarayı'nın avlusunda yaptılar.

Yeni balon 14 metre çapındaydı. Gene sıcak havayla şişirildi. Uçuştan önce balona içinde bir horoz, bir ördek ve bir koyunun olduğu büyük bir kafes asıldı. Oldukça yükseklere çıkan balon yırtılmasına karşın taşıdığı hayvanlarla birlikte güvenle iki kilometre uzakta Vaucressen ormanına indi. Balona bağlı sepetteki hayvanlar yüksekte soluk alınabilecek havanın varlığını kanıtlamış oldular. Bunun üzerine balonların uçuş aracı olarak kullanılması düşünülmeye başlandı.

MONTGOLFİER Kardeşler insan uçurmak için yeni bir balon yaptılar. Balonun boyu 21 metre, genişliği 14 metreydi. Balon sapa batırılmış pamuk bezinden dikilmişti. Bir halatla yere bağlanacağı için 100 metreden fazla yükseğe çıkamayacaktı. Mavi renkli ve altın yaldız işlemeliydi. Balonun ağzını çevreleyen yuvarlak sepet de kırmızı kadifeyle kaplı ve altın yaldız işlemeliydi. Sepete yolcu binecek ve buraya konacak samanlar balonun ağzının altında yanacak ateşe atılarak yükselişi sağlayacaktı.

Deneme 15 Ekim 1783 günü Paris'te Faubourg Saint Antoine Mahallesi'nde Reveillon adındaki bir Paris'linin evi önünde yapıldı. Balonun sepetine yolcu olarak fizikçi ve kimyager Pilatre De Rozier (1754-1785) bindi. Bir halatla yere bağlı olan balon 25 metre yükseldi. Dört dakika 20 saniye havada kaldı. Deneme 17 ve 19 Ekim 1783 günleri yeniden yapıldı.

Pilatre De Rozier 19 Ekim 1783 günü yapılan denemede yanına önce Giroud de Villette'i, sonra da soylu piyade binbaşısı Marki D'Arlandes'i aldı. O gün balon 100 metreye kadar yükseldi ve dokuz dakika havada kaldı.

Denemelerden cesaret alan Pilatre ve Marki D'Arlandes bu kez balon yere bağlı olmadan, yani serbest uçuş yapmak üzere balonu alarak Muette Şatosu'na götürdüler.

Uçuş 21 Kasım 1783 günü saray halkın önünde yapıldı. Balon Sen Nehri'ni aşarak 1000 metre yüksekliğe çıktı. Paris üzerinde dolaştıktan sonra ve 25 dakika havada kaldıktan sonra yola çıktıkları yerden sekiz kilometre uzakta yavaşça yere indi. Böylece ilk hava yolculuğu gerçekleşti.

Balonla uçan ilk kadın da Madam Thible adındaki ophera sanatçısı oldu. Madam Thible 4 Haziran 1784'te yanında ressam bir erkek arkadaşı olduğu halde Gustave adındki bir Montgolfier balonuyla Lyon'da uçtu. Uçuş sırasında Bulutlarda Uçuş adındaki operayı söyledi.

OCAK 1785'te Fransız Jean Pierre Blanchard ve Amerikalı John Jeffries İngiltere'den havalanıp Fransa'da yere inerek balonla Manş Denizi'ni geçmeyi başardılar. Denizin balonla ilk geçilişi oldu bu. Aynı yıl Pilatre De Rozier de Romain adındaki arkadaşıyla bu kez Fransa'dan İngiltere'ye olmak üzere Manş'ı geçmeyi denedi.

Balon 13 Haziran 1785 günü Boulogne'dan havalandı. Pilatre De Rozier balonu yanıcı bir gazla, hidrojenle doldurmuştu. Balonun altına asılı silindir biçiminde bir baloncuk daha vardı. Yükselme hızını artırmak için bu baloncuğa sıcak hava doldurmak üzere altına bir ocak konmuştu. Ne var ki hidrojenle ateşin birlikte tehlikeli olacağı düşünülmemişti.

Kalkıştan 25 dakika sonra balon alev aldı ve müthiş bir hızla kıyıya düştü. Pilatre De Rozier ve arkadaşı öldüler.

Balonla ilk uçan insan aynı zamanda balonlu uçuşun ilk kurbanı oldu.

Artık sıra, genellikle Zeplin (Zeppelin) olarak bilinen hava gemilerinde, yani yönetilebilen balonlardaydı.

BARELLİ

BİR BOĞA!

SOĞUKKANLILIĞIMI KORUMALIYIM. BU PARAŞÜT İŞİME YARAYABİLİR!..

VE HOP!.. OLEY!..

LİSTA BİR MATADOR DAHA BAŞARILI OLAMAZDI.

AOOOH!!!

ÇABUK OLUN! ONU VURMAK GEREK!...

KİMİ?

ELBETTE BOĞAYI!

BU HAYVANI DURDURMAK İÇİN DAHA NE BEKLİYORSUNUZ?

UFF! SONUNDA DURDU.. AMA BEN DE İYİ TERLEDİM HA!

BU SIRADA...

KOMİSER MORO, BU SABOTAJ OLAYINA HEMEN EL KOYACAĞINIZI UMARIM...

BU O KADAR KOLAY DEĞİL YÜZBAŞIM. ÖNCE XYZ-1'İN MÜHENDİSLERİNİ SORGUYA ÇEKMELİYİM.

AAA, İŞTE GAZETECİ RANDOR. FAKAT BİRİNİ İZLİYOR SANKİ... BENİ TANIMADI BİLE!..

MÜHENDİSLERİ SİZ SORGUYA ÇEKİN YÜZBAŞI.. BEN RANDOR'UN NEDEN BU TOPALI İZLEDİĞİNİ ÖĞRENMELİYİM.

HAY AKSİ HERİF! BENİ EKTİ.

YAPACAK BİR ŞEY YOK...BENİ ATLATTI... BOŞ VER, EN İYİSİ EVE DÖNMEK.

ÇOK İLGİNÇ!... RANDOR BUGÜN ÇOK GARİP DAVRANIYOR.

ARABAM KAYBOLMUŞ!

EYVAH! YEŞİL CİTROENİMİ BURNU-MUN DİBİNDEN ÇALMIŞLAR. BU KADARI DA FAZLA ARTIK.

HIRSIZ VAR! DURDURUN ONU!

DUR!

ARABA, SERT BİR FREN YAPARAK DURDU...

OOOH! BU HIZLA BENİM DUR-MAM ÇOK ZOR OLACAK.

ÜSTÜNDEN ATLAMAK EN İYİSİ...

ÇALINAN ARABA BU MU BAYIM?

EVET... YANİ, ŞEY... DEMEK İSTİYORUM Kİ, BENİM SAN-MIŞTIM. ZATEN BEN BURA-YA BİR ARKADAŞIMIN ARABASIYLA GELMİŞ-TİM... BUNUN PLAKASI BAŞKA.

İŞTE RANDOR'UN OPEL'İ BU KILIK DEĞİŞTİRME FİKRİ BAŞIMA NELER AÇTI!

RANDOR'UN HALİ GER-ÇEKTEN BİR TUHAF, ONU GÖZDEN KAYBETMESEM İYİ OLACAK!

BİR SÜRE SONRA KENTİN MERKEZİNDE...

HMM... EVİNE DOĞRU GİTMİYOR. BUNDAN YARARLANIP EVİNE BİR GÖZ ATMAKTA YARAR VAR... BİRAZ ÖNCEKİ DAVRANIŞLARI HİÇ DE NORMAL DEĞİLDİ...

RANDOR'UN UŞAĞI BENİ TANIR. SORUN ÇIKARMADAN İÇERİ ALACAKTIR.

RANDOR
Gazeteci

OOOO, SİZ MİYİNİZ KOMİSER MORO. NE İYİ ETTİNİZ DE GELDİNİZ. BUYRUN!

?!?!..

PEK ŞAŞIRMIŞ GÖRÜNÜYORSUNUZ!

ŞEY...ÇÜNKÜ... SİZİ EVDE BULACAĞIMI HİÇ SANMIYORDUM!

BUYRUN, GELİN! GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ, BERNARD'LA SİLÂH KOLEKSİYONUMU TEMİZLİYORDUK...

XYZ-1'İN KAZASI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? ÇOK ESRAREN GİZ BİR OLAY DEĞİL Mİ?

NE YAPMALI? ONA BENİM YERİME BARELLİ'NİN GİTTİĞİNİ SÖYLESEM BAŞIMA İŞ AÇABİLİRİM.

PAN!

OH, ÖZÜR DİLERİM... BERNARD TABANCAYI BURADA UNUTMUŞ. BEREKET VERSİN Kİ KURUSIKI DOLUYDU!

TABİİ Kİ, BİR SABOTAJ SÖZ KONUSU... HAVALANINDA KUŞKU UYANDIRICI BİRİNİ GÖRDÜNÜZ MÜ?

BEN Mİ? HAYIR... ŞEY, PİLOT ÖLDÜ MÜ? OH, BİR DAKİKA ÖZÜR DİLERİM!..

DERRING DERRING

ALOO RANDOR, SEN MİSİN? BEN BARELLİ. DOSTUM BAHSİ SEN KAYBETTİN. KİMSE BENİ TANIMADI. SABOTAJ OLAYINI DUYDUN MU? UÇAK HAVADA PATLADI...

EVET OLAYI DUYDUM... PİLOT YAŞIYOR MU? YANİ... ELBETTE BİLİYORUM.

...ÜLÜÜ... BİR DOSTUM ARADI... ŞEYİ ÖĞRENMEK İSTİYORDU...

EVET... KONUŞTUKLARINIZI DUYDUM. İZNİNİZLE GİTMEM GEREK.

RANDOR'UN DURUMU ÇOK KÖTÜ...

NASIL? NEREDEN BİLİYORSUN?

EH... BEN DE ORADAYDIM YAHU!

TELEFONU KAPATTI! HİÇ BİR ŞEY ANLAMADIM...

O SIRADA, BARELLİ'NİN EVİNDE...

KILIK DEĞİŞTİRİP, HAVALANINA GİDERSEM, SABOTAJ HAKKINDA DELİL BULABİLİRİM. HAYDİ İŞ BAŞINA!

YARIM SAAT SONRA...

BU KAHVE, GÖZLEM İÇİN ELVERİŞLİ...

TABAC

BARELLİ BİR MASAYA YERLEŞTİ. GÖZLERİNİ PENCEREDEN AYIRMIYORDU... VE BİRDEN...

TOPAL ADAM BU... TA KENDİSİ!..

ŞEF, BANA BİR VİSKİ... YOK YOK, BİR ŞİŞE VİSKİ...

DÜŞÜNCELİ GÖRÜNEN ADAM DA BARELLİ'Yİ TANIMIŞTI. FAKAT HİÇ ORALI OLMADI.

BU ADAMIN XYZ-1 OLAYIYLA İLGİLİ ÇOK ŞEYLER BİLDİĞİNE EMİNİM...

VAY CANINA VİSKİYİ SEK İÇİYOR! ONUNLA KONUŞMAYI BİR BAŞARSAM... DUR BAKALIM...

HA...HA...HAPŞULU!

OH, ÖZÜR DİLERİM. SİZEL BİR ŞEY IS-MARLAYAYIM. GARSON BİR VİSKİ!

YO...BANA BİR ŞİŞ... HIK... BİR ŞİŞE VİSKİ... HIK...

ÇOK ZAMAN GEÇMEDEN, TOPAL ADAM, ALKOLÜN ETKİSİYLE KONUŞMAYA BAŞLADI. BARELLİ KONUYU USTACA UÇAK KAZASINA GETİRDİ...

BANA XYZ-1'DEN HİÇ SÖZ ETMEYİN. BENİ ALDATTILAR! HIK! BÜTÜN BU İŞ İÇİN...HIK!.. PARÇALARI NE KADAR DİKKATLE DE-GİŞTİRMİŞTİM. HIK!.. SONUN-DA SADECE 20.000 PAPEL ALDIM. HIK!

OLUR İŞ DEĞİL. XYZ-1 İN PARÇALARINI DE-GİŞTİRMEYE SADECE 20.000 PAPEL HA? BU HAKSIZLIK. GARSON! BİR ŞİŞE VİSKİ DAHA!

HAYIR... YOO HAYIR! AĞZIMDAN LAF ALMAYA ÇALIŞIYORSUN. SAKIN SEN POLİS OLMAYASIN. SİNİKLİ HERİF!

O SIRADA, YAN MASADA OTURAN KARANLIK SURATLİ BİR ADAM AYAĞA KALKTI...

VE KAHVEDEN ÇIKTI...

BANA YUTTURAMAZSIN. FAKA BASMAM!

GİTTİKÇE DAHA FAZLA ÖFKELENEN ADAM SOKAĞA FIRLADI, VE...

NASIL? NASIL GELDİN BURAYA? HIK... BU KADAR ÇABUK! BIRAK BENİ, SANA SÖYLÜYORUM.

DİKKAT ET!

ARABA KALDIRIMIN KENARINA YANAŞTI VE BİR SİLAH ALTI KEZ ÜSTÜSTE PATLADI...

TOPALDAN ÖNCE KAHVEDEN ÇIKAN ADAM OLAYI İZLİYORDU...

HA! HA!..

BİLLY İLE ARKADAŞI İYİ İŞ YAPTILAR. TOPAL İLE O MERAKLI ADAM BİR DAHA KARŞILAŞAMAYACAKLAR, ARTIK KONUŞAMAZLAR!

SİLAH SESLERİNİ DUYAN BARELLİ KAHVEDEN FIRLAMIŞTI...

VAYY!.. VURDUKLARI ADAM O DEĞİLMİŞ!

TANRIM RANDOR'U VURDULAR! KAHVEDEN ÇIKAN O ADAM XYZ-1'E SABOTAJ DÜZENLEYENLERDEN BİRİ OLSA GEREK. TOPALLA KONUŞTUKLARIMIZI DUYDU VE ONU SUSTURMAK İSTEDİ. BU ARADA RANDOR DA BENİM YERİME BOŞ YERE VURULDU! ZAVALI ARKADAŞIM!

ZINK! İŞTE POLİS BENİ KILIK DEĞİŞTİRMİŞ BİÇİMDE GÖRMEMELİLER.. TÜYÜYORUM!..

XYZ'İN ARAŞTIRMALARINI SÜRDÜREN KOMİSER MORO BİRÇOK POLİSLE BİRLİKTE OLAY YERİNE GELDİ...

GAZETECİ RANDOR BU! HÂLÂ YAŞIYOR!

OH! BAKIN BİRİ KAÇIYOR! SİZ RANDOR'U HASTANEYE GÖTÜRÜN, BEN ONU KOVALARIM.

AKSİ ŞEYTAN! KOMİSER PEŞİMDE.

HENÜZ BENİ FARKETMEDİ, ONU İZLEMELİYİM.

SU POLİSTEN KURTULMALI... HEMEN MAKYAJIMI BOZAYIM...

?

HOR, HOR, HOR!..

ÖZÜR DİLERİM BAYIM, KAÇAN BİR ADAMI GÖRDÜNÜZ MÜ?

OH.. HIMM... BİLMEM... BEN UYUYORDUM.

NEYSE ÜSTELEMEDİ! ÇOK İYİ!

ŞİMDİ HEMEN KENTE DÖNEYİM! RANDOR'U MERAK EDİYORUM...

BARELLİ KENTE DÖNERKEN ARKASINDAN KENDİNE DOĞRU YÖNELEN BİR SİLÂHIN VARLIĞINDAN HABERSİZDİ.

Sürecek

OKURDAN OKURA

Bu sizin sayfanız. Her türlü ürünlerinizi bekliyoruz.

Şiir

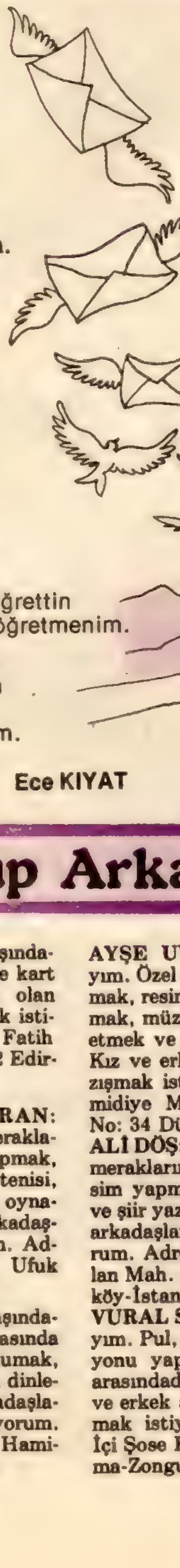

MEKTUP

Evde pişti
Kokusu köye düştü
Derler ya
Cevabı da mektup ya.

Hem uzun
Hem ucuz ya
Mektup derler ya

Yeliz ARAT

ÖĞRETMENİM

Yazıyı öğrettin önce
Sonra okumayı
Birbirimizi sevmeyi öğrettin
Seni çok seviyorum öğretmenim.

Daha birkaç ay önce
Yazı nedir bilmezdim
Şimdi okur, yazarım
Çok yaşa öğretmenim.

Ece KIYAT

GÖÇMEN KUŞLAR:

Ben kuşları severim
Kırlangıcım, leyleğim
Göçmen kuşlarım benim.

Göçmen kuşlarım benim
Karda, kışta, soğukta
Yaşamayı sevmezler

Leylekler ilbaharda
Türkiye'me göç eder
Yedikleri şeylerdir,
Kırlardaki böcekler.

Gülderen ANAÇ

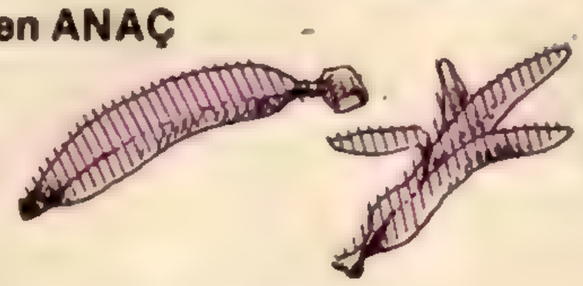

SEVİYORUM DOĞAYI

Çiçek açan şu dalı
Yemiş veren ağacı
Denizin dalgalarını
Seviyorum, doğayı.

Uçuşan böcekleri,
Kaçışan geyikleri,
Yeşeren otları
Seviyorum doğayı.

Çağıl çağıl akan dereyi,
Ufuklarda doğan güneşi,
Yanıp sönen yıldızları,
Seviyorum doğayı.

Hatice DEMİRCAN

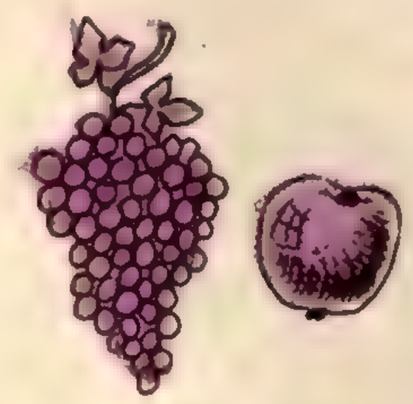

MEYVALAR

Meyvalar kadar güzel
Hayatta bir şey yoktur
Vitaminli meyvalar,
Tatlı tatlı ayvalar
Dallarda asılırlar,
Sarı sarıdır yüzü.

Meyvaları saymak zor,
Hepsini sayamayız.
Birbirine benzerler,
Tatlı tatlı meyvalar.

Narı ben çok severim;
Kırmızı kırmızı narlar.
Tadına bayılırım,
Dallarda asılırlar.

Tatlı tatlı çilekler
Bayılırlar yiyenler.
Hele batır şekere
Nefis nefis yenirler.

Şehvar ALBAYRAK

AĞAÇ

Eğer ağaç dikmeseydik
Biraz zorluk çekmeseydik
Köyümüz çöle dönerdi,
Ocaklarımız sönerdi.

Yazın sıcaktan yanardık
Kışın soğuktan donardık
Bahar gelmezdi bu köye
Bulut inmezdi ülkeye.

BİROL ORAL

Mektup Arkadaşı

BİRSEN BARAZ: 10 yaşındayım. Kâğıt peçete, pul ve kart biriktiriyorum. Yaşıtım olan kız arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Sevindik Fatih Mah. Şah Davut Sok. 4/2 Edirne.

VAROL CANKURTARAN: 13 yaşındayım. Özel meraklarım pul koleksiyonu yapmak, müzik dinlemek, masa tenisi, basketbol ve voleybol oynamaktır. Yaşıtım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Kemerçeşme Mah. Ufuk Sok. No: 18 Bursa.

ÜNSAL UYSAL: 10 yaşındayım. Özel zevklerim arasında spor yapmak, kitap okumak, tiyatroya gitmek, müzik dinlemek gelir. İlgilenen arkadaşlarım ile yazışmak istiyorum. Adres: Hamidiye Mah. Hamidiye Sok. No: 34 Düzce.

AYŞE UYSAL: 13 yaşındayım. Özel zevklerim kitap okumak, resim yapmak, spor yapmak, müzik dinlemek, seyahat etmek ve karikatür çizmektir. Kız ve erkek arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Hamidiye Mah. Hamidiye Şok. No: 34 Düzce.

ALİ DÖŞ: 14 yaşındayım. Özel meraklarım kitap okumak, resim yapmak, müzik dinlemek ve şiir yazmaktır. Kız ve erkek arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Kirazlı Köyü Aslan Mah. 4. Sok. No: 32 Bakırköy-İstanbul.

VURAL SARSIK: 14 yaşındayım. Pul, para ve kart koleksiyonu yapmak özel zevklerim arasındadır. Yaşıtım olan kız ve erkek arkadaşlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Çarşı İçi Şose Kenarı No: 49 Beycuma-Zonguldak.

Rüstem AKKAYA/İSTANBUL

Öykü

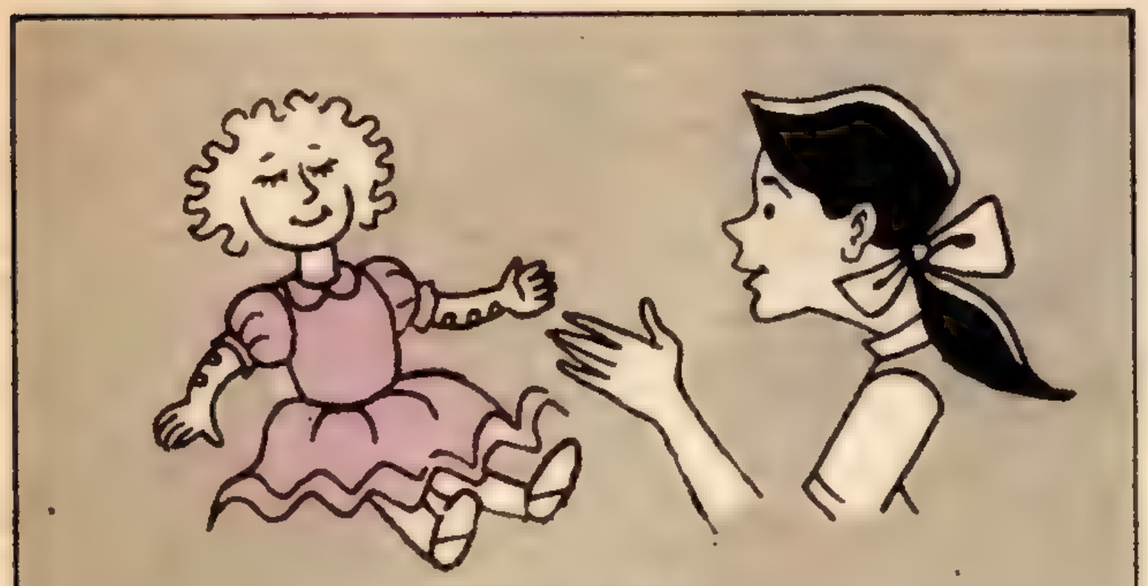

BEBEĞİM

Ben beş-altı yaşlarımda iken annem bana bir bebek almıştı. Bu bebek naylondan yapılmış, vücudu pembe, gözleri mavi, yarım metre boyunda bir bebekti. Bu bebekle ablam mahalleye çıkmama izin vermezdi kaybedersin derdi. Ben de mahalledeki bir kaç arkadaşımı çağırır, evimizin bahçesinde evcilik oynardık. Bebeğin kulağına küpe takacağız diye kulağını iğneyle delerdik; sonra bebek hastalandı der, yine iğneyle arkasından iğne atardık. Bebeğimin hemen her tarafı iğne delikleriyle doluydu.

Bir gün ablamdan saklı arkadaşlarıma götürmüştüm. Arkadaşımın annesi yanımıza oturdu, hiç üşenmeden tül perdesinden eteği fırfırlı, kolları fırfırlı bir gelinlik dikti. Bir de başına fırfırdan taç yaptı. Benim bebeğin o kadar güzel olmuştu ki artık o iğne delikleri görünmüyordu.

Gelinliği diken Pakize Teyze iki ay sonra önemli bir rahatsızlık geçirdi ve öldü. Kendisine bir teşekkür bile etmemiştim.

O bebeğimi sandığın bir köşesinde saklıyorum. Her yıl temizlik yaptığımızda, bu bebek elime geçiyor; onun sadece tozunu alıyorum. Pakize Teyze, bu bebeğe ne emek vermişti.

Ne zaman bebeğe baksam hep o günü hatırlıyorum.

Berrin BALCI/MANİSA

Karikatür

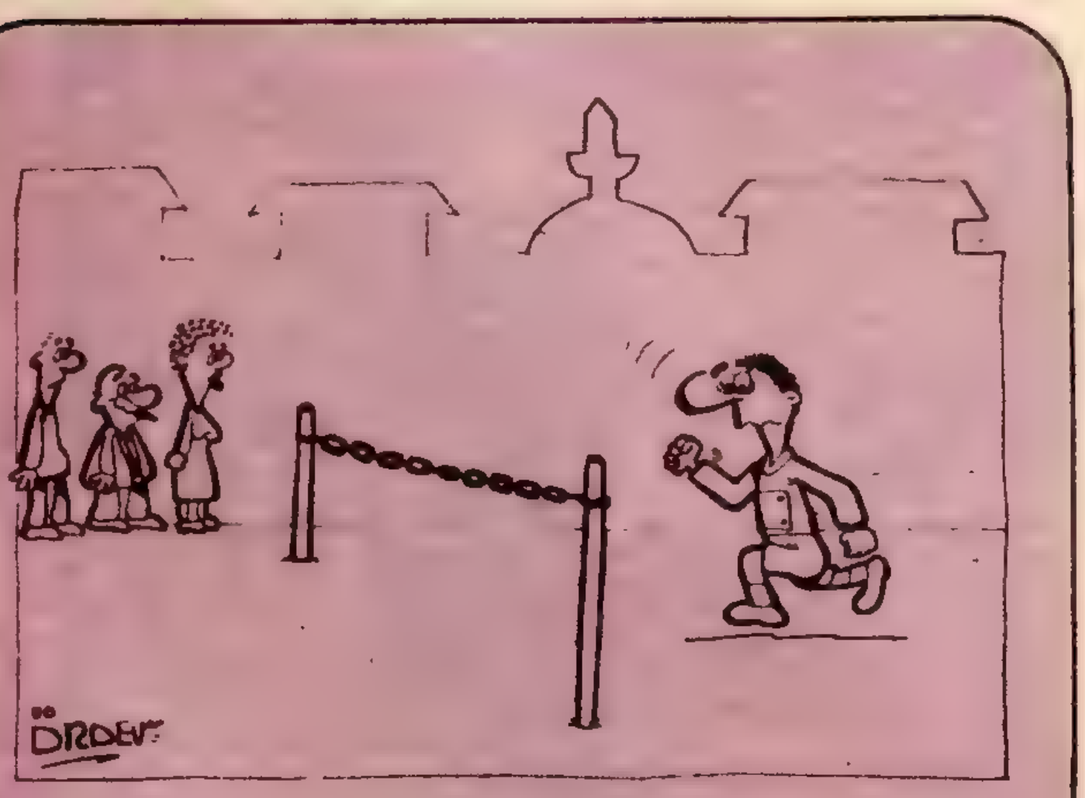

Önder SEZGİ/ÇEKEREK

Uğur AKYÜZ/AMASYA

Fıkra

İÇİNDE BEN DE VARDIM

GÜNLERDEN bir gün komşusu Nasreddin Hoca'ya sormuş:

— Hocam, dün gece sizin evde bir gürültü duyduk?

— Gürültü mü?

— Evet, merak ettik ne oldu diye?

Hoca:

— Ha, demiş kaftanım merdivenden yuvarlanmıştı!

Komşusu:

— Aman Hocam, demiş, kaftan dediğin bir kumaş parçası, hiç ondan gürültü çıkar mı?

Hoca, kesip atmış:

— Fazla uzatma komşu, kaftanın içinde ben de vardım!..

USTA BİNİCİ

BİR söyleşide herkes birer birer binicilikteki ustalığını anlatıyormuş. Nasreddin Hoca da söze karışmış:

— Bir gün bir tanıdığımın çiftliğine gitmiştim. Ortaya doğru bir küheylan getirdiler. Ama küheylan yerinde duramıyor, kişniyor, şaha kalkıyor, çifte atıyor, dört, beş kişi atı zor zaptediyordu. Derken, çiftlik sahibinin oğlu küheylana binmek istedi. Sen misin binen, hayvan adamı bir silkinişte yere atıverdi. Usta binicilerden biri de aynı şeyi denedi, daha eğere binmesiyle kendisini yerde bulması bir oldu. Kısacası kimse binemedi küheylana. Baktım sıra bana geldi, "Ya destur!" deyip küheylanın yelesine şöyle sıkıca yapıştım.

Tam o sırada çiftlik sahibinin oğlu içeri girince Hoca sözünü tamamlayıvermiş:

— Ve tabii ben de binemedim!..

HOROZ VE YOL

NASREDDİN Hoca bir gün tavuklarını kafese doldurup Akşehir'den Sivrihisar'a doğru yola çıkmış. Bakmış hava çok sıcak, hayvanlar sıkılmasınlar kafeste, kendi kendilerine Sivrihisar'a gitsinler diye kafesin kapısını açıp hepsini teker teker dışarı atmış. Tabii tavuklar sağa sola kaçışmışlar. Hoca, durumu görünce öfkelenmiş ve eline bir sopa alarak horozu kovalamaya başlamış, bir yandan da horoza bağırıyormuş:

— Be kerata, gece karanlığında sabahın olacağını bilirsin de Sivrihisar yolunu niçin bilmezsin?

AĞAÇ VE KARPUZ

BİR gün birkaç yaramaz çocuk şu Hoca'ya bir oyun oynayıp onu ağaca çıkartarak pabuçlarını alıp kaçalım diye bir düzen kurmuşlar. Hoca'yı yolda çevirip:

— Hoca, demişler, hiçbirimiz şu ağaca tırmanamadık, sen tırmanabilir misin pabuçsuz?

— Tırmanırım, demiş Nasreddin Hoca.

Çocuklar:

— Haydi bakalım öyleyse, demişler, yiğitsen tırman da görelim.

Hoca pabuçlarını çıkartmış, koynuna koymuş ve başlamış ağaca tırmanmaya.

İstediklerini elde edemeyen çocuklar bağırmışlar:

— Hoca, niye pabuçlarını koynuna koydun?

— Hoca, ağaçtan aşağı bakıp seslenmiş:

— Ee, ne yaparsınız çocuklar bakarsınız ağaçtan öte yol görünür!..

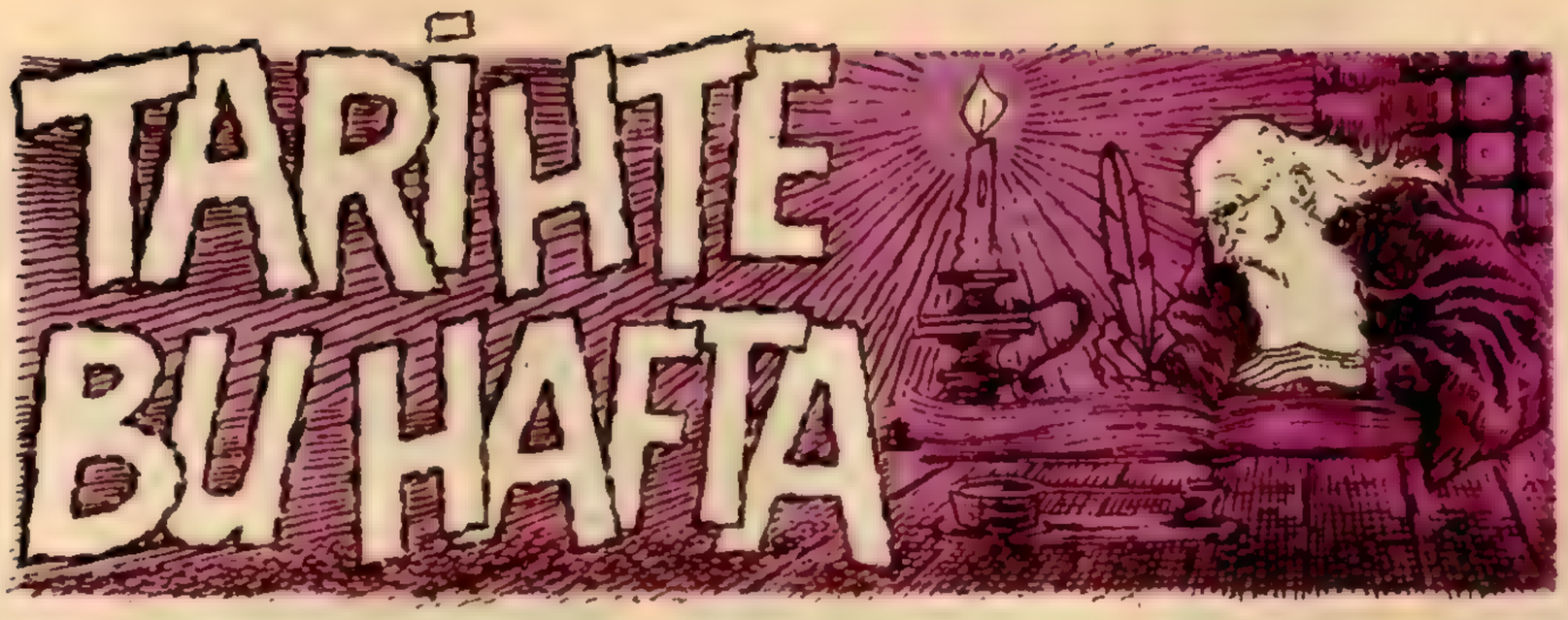

SİVAS KONGRESİ

MUSTAFA Kemal, Samsun'a çıktıktan bir hafta sonra Havza'ya oradan da Amasya'ya hareket etti. 28 Mayıs 1919'da vali ve kolordu komutanlarına gönderdiği genelgede, işgal eylemine girişen Yunanlıların, miting ve toplantılarla protesto edilmesini istiyordu. Daha sonra 22 Haziran 1919'da yeni bir genelge ile Erzurum Kongresi'ne çağrıda bulunuyordu. Erzurum Kongresi, 23 Temmuz 1919'da toplanacak, başkanlığına Mustafa Kemal'i seçecek, önemli kararlar alıp bunları bir bildiriyle ulusa duyuracaktı.

Erzurum Kongresi'nin seçtiği Temsil Heyeti, bir süre sonra Sivas Kongresi'ne katılmak üzere Erzurum'dan ayrıldı.

Amasya Genelgesi uyarınca, memleketin her tarafından seçilen delegeler, Sivas'a gelmeye başladılar. Bu sırada yenilmesi gereken birtakım yeni güçlükler başgösterdi. Bunlardan en önemlisi bir kongre toplanacak olursa, Sivas'ın Fransızlar tarafından işgal edileceği yolundaki söylentilerdi. Bu söylentilere göre de Sivas, güneyden gelecek bir baskın tehlikesi karşısında bulunuyordu. Bu son söylentide bir gerçek payı yok değildi. Çünkü Ali Galip adındaki Harput Valisi, Osmanlı hükümetinden Sivas'ı basıp kongreyi dağıtmak, kongre üyelerinin ileri gelenlerini tutuklamak emrini almıştı. Bu söylentiler, başta bulunan hükümet memurlarının birçoğunu kararsızlığa ve kaygıya düşürüyordu.

Mustafa Kemal, bir taraftan millî mücadele hareketine hız vermek için gece-gündüz çalışırken, diğer taraftan da bu gibi söylentilere karşı savaşıyordu. Başgösterecek herhangi bir tehlike karşısında önlemler alıyordu.

İşte Sivas Kongresi, böyle bulanık ve kaygı verici bir hava içinde toplandı.

Kongre, Mustafa Kemal'in Sivas'a gelişinden iki gün sonra açıldı. Bugün Sivas Lisesi olan binada çalışmalarına başladı (4 Eylül 1919). Mustafa Kemal, bu kongrenin de Başkanlığına seçildi.

Kongrenin gündeminde Erzurum Kongresi'nce kabul edilen kararlarla, Mustafa Kemal'in Sivas'a gelişinden önce delegelerden yirmi beşinin hazırladığı bir öneri vardı. Yedi gün süren konuşmaların ilk üç günü formalitelerin tamamlanması ile geçti. Dördüncü gün Erzurum Kongresi kararları konuşuldu ve değişik şekilleriyle benimsendi.

Yapılan değişikliklerle kabul edilen şekil şuydu:

1- Şark Vilâyetleri Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyetinin adı **Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** oluyordu.

2- "Temsil Heyeti, Doğu Anadolu'yu temsil eder" cümlesi kalkıyor, yerine "Temsil Heyeti, vatanın tamamını temsil eder" deniliyordu.

"Osmanlı Hükümeti, yabancı devletlerin baskısı karşısında memleketin herhangi bir parçasını bırakmak zorunda kalacak olursa, askerî, siyasal ve idarî tedbir almak üzere geçici bir hükümet kurulur," şeklindeki bir madde sert tartışmalara yol açtı.

Kongrenin gündeminde bulunan öneri de uzun tartışmalara neden oldu. Bu önerinin konuşulduğu sırada söz alanlar ikiye ayrılmıştı. Bir taraf vatanın kurtuluşunu Amerika mandasını kabul etmekte buluyor, fikirlerini kabul ettirmek için birtakım kanıtlar ileri sürüyordu. Başta Mustafa Kemal olmak üzere karşı taraf ise milletin kaderini, yine milletin eline vermek noktasından hareket ederek, manda fikrini kesin olarak reddediyorlardı. Sonunda bu fikir kabul edildi. Bu sırada, Amerika yıllardan beri aleyhimizde yapılmakta olan olumsuz propagandanın yersiz olduğunu anlatmak ve göstermek amacıyla, yerinde incelemeler yapmak üzere bir heyet gönderilmesinin Amerikan Kongresi'nden istenmesine karar verildi.

Sivas Kongresi'nde, milletvekillerinin seçimi ve Meclis-i Mebusan'ın nerede toplanacağı sorunu da konuşma konusu oldu. Ne var ki, bu sırada başgösteren Ali Galip olayı, kongre çalışmalarının kısa kesilmesini gerektirdiğinden bu iş ile daha sonra "Temsil Heyeti" uğraştı.

Sivas Kongresi, 11 Eylül 1919'da, başında Mustafa Kemal'in bulunduğu bir Temsil Heyeti seçerek toplantısına son verdi.

KISACA...

SİVAS KONGRESİ'NİN ÖNEMİ

İç ve dış düşmanların çıkardıkları bütün güçlükleri yenerek toplanan Sivas Kongresi, memleketin türlü semtlerinde, ayrı düşüncelerde olan kimseler tarafından yönetilen ulusal direnme hareketlerini bir merkez etrafında toplamak, güçleri birleştirmek amacını güdüyordu. Bu amaçla, Erzurum Kongresi'nde kabul edilen ilkelere dayalı ve bütün memleketi kapsayan "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" kuruldu. Sivas Kongresi, bu cemiyet adına toplandı, cemiyetin en önemli organı oldu. Kongre sürekli olarak toplanamayacağı için bütün yetkilerini kendi içinden seçtiği "Temsil Heyeti"ne bırakarak dağıldı. Mustafa Kemal, Temsil Heyeti Başkanı seçildi. Bu sıfatla Mustafa Kemal, Kongre adına hareket etmek, sivil ve askerî makamlara emir vermek, vatanın savunma gücünü bir merkezde toplayıp, belirli hedeflere yöneltmek olanağını elde etmiş oldu. TBMM Hükümeti kuruluncaya kadar, vatanı parçalanmaktan, felâketlerden korumuş oldu.

GIMGIMME

SPAM

OH! SONUNDA SEZAR'IN POMPEI'Yİ YAKTIĞI BÖLÜMÜ BİTİRDİM...

BEN DE KRİSTOF KOLOMB'U EZBERLEDİM ...

Geçen gün gözlüklü bize ders çalışmaya geldi. İkimizin de ertesi günü tarihten sınavımız vardı ...

TARİH, HEP BÜYÜK ADAMLARDAN SÖZ EDİYOR.

EVET AMA KUÇU BUNLARI ÇALIŞMAK ZORUNDA OLMADIĞINDAN BÜYÜK ADAM OLARAK YALNIZ BİZİ TANIYOR.

AMA BENCE HAKSIZLIK BU. ONUN DA ÇALIŞMASI ÖĞRENMESİ GEREK.

ÇOK İYİ FİKİR.

YOKSA CAHİL BİR KÖPEK OLARAK KALACAK. BUNA DAYANAMAM.

AMA ÖNEMLİ OLAN, NEYİ ÖĞRENECEK?

VIYK!

O DA " TARİHTEKİ BÜYÜK HAYVANLARI " TANIYIP ÖĞRENMELİ.

SEN KAFAYI ÜŞÜTTÜN GALİBA!

GEL BENİMLE KUÇU! GIDIP SENİNLE DERS ÇALIŞALIM.

GAT

SEN YARARLI BİR KÖPEK SAYILMAZSIN. KOYUN MU GÜDÜYORSUN? BEKÇİLİK Mİ YAPIYORSUN? MARİFETİN YOK Kİ GİDİP SİRKLERDE ÇALIŞASIN! KARDA KAYBOLAN KİŞİLERİ BULUP GETİRMEZSİN! KISACASI HİÇBİR İŞE YARAMAZSIN! BÖYLE HİÇBİRŞEYİ BİLMEYEN BİRİNİN, EN AZINDAN TARİH BİLMESİ GEREKİR...

ÖYLEYSE İŞE ÖNCE TRUVA ATI'NDAN BAŞLAYABİLİRİZ. BU TAHTA ATI YAPAN GREK'LER TRUVALILARIN KENTİNE GİZLİCE GİREREK ORAYI İŞGAL ETTİLER, BİLİYOR MUSUN?

GRRR

HAV!

BU DA ROMA İMPARATORU KALİGULA'NIN ATI... İMPARATOR ATINI ÇOK SEVDİĞİ İÇİN KENDİSİNE SENATÖR ÜNVANI VERMİŞ...

BUNU SEN SEVMEZSİN! ÜNLÜ ÇİZMELİ KEDİ BU!..

PFFIU!

HAV!

BUNLAR DA FARELİ KÖYÜN FARELERİ! ANCAK BÜYÜLÜ KAVALA DAYANAMAMIŞLAR, KOYUN GİBİ, KAVAL ÇALAN ÇOBAN'IN PEŞİNE TAKILMIŞLAR...

HAV! HAV!

BUNLAR ANİBAL'İN ALPLERİ GEÇEN FİLLERİ!..

MUUK!

KUĞU GÖLÜ-NÜN KUĞULARININ ATALARI OLAN KAZLARI NASIL UNUTU-RUZ?

HEV!

BUNLAR DA BREMEN MIZIKACI-LARI! DÖRT HAYVAN, TÜM HAYDUTLARI KORKUTUP KAÇIR-MIŞ!

UHH!

VE SONUNDA MOBY DİCK'İN ÜNLÜ BEYAZ BALİNASI KARŞINIZDA!

YOOOO..

BUK.

ANLADIM. TARİHE GEÇEN KÖPEKLER YOK MU DİYORSUN?

VARTABİİ. OLMAZ OLUR MU?

İŞTE LAİKA! UZAYA GÖNDERİ-LEN İLK KÖPEK.

BUNLAR RED KIT'IN KÖPEĞİ RİNTİNTİN VE TELEVİZYONDAN TANIDIĞIN LASSİ!..

HEV GRRRR!

UYK..

ANLADIM KUÇUK! SEN DE ÜNLÜ BİR KÖPEK OLMAK İSTİYORSUN. AMA BUNUN İÇİN ÇOK ETEK ÖPÜP YALAMAN GEREK.

BOOG...

BIHoooo...

Wooo...

BELKİ SEN DE BİR GÜN ÜNLÜ OLURSUN...

SINIF

KİM BİLİR BELKİ UZAYDA GEZER YA DA BİRİNİ KURTARIRSIN. BAKARSIN BİR AMERİKALI TELEVİZYONCU SENİ KEŞFEDER...

...VE HAFTADA EN AZ BİR KERE İZLEYİCİ KARŞISINA ÇIKARSIN! HAYAT RASTLANTILARLA DOLUDUR.

BİR KAÇ GÜN SONRA...

KUÇU'NUN TARİH DERSLERİ NASIL GİDİYOR...

HİÇ SORMA!

ONA ÜNLÜ KÖPEKLERDEN SÖZETMEZ OLAYDIM KEŞKE! O GÜNDEN BERİ TARİH KİTABININ ÜZERİNDEN KALKMAZ OLDU, BÜTÜN GÜN YATIP HAYAL KURUYOR, AMERİKALI BİR TELEVİZYONCUNUN GELİP KENDİSİNİ KEŞFETMESİNİ BEKLİYOR...

kırk ambar

«BURUŞUK YÜZ» YARIŞMASI

Amerika'da yapılan "Buruşuk Yüz" yarışmasında birinci gelen Darin Grims, yüzünü bu hale getirebilmek için tam yarım saat uğraştı. Finale kalanlar arasında jürinin en çok beğendiği buruşuk yüz olan Darin'in yüzü, özellikle fotoğrafta gördüğünüz "Temel Reis" kompozisyonuyla gerçekten birinciliğe lâyık olduğunu kanıtladı.

ARICI KIZ

Fransa'nın güneyindeki bir çiftlikte yaşayan Marie-Jose adlı genç kız geçenlerde çiftlikte gazeteciler önünde yaptığı gösteride herkese parmak ısırttı. Yıllardır arı kovanlarıyla uğraşmakta olan Marie, iki saat boyunca böyle 25.000 kadar arı ile birlikte fotoğrafçılara poz verdi.

KIRILAN KEMİKLER NASIL İYİLEŞİR?

Kemik hücreleri, kırılan kemiği altı hafta içinde onarabiliyorlar...

Her canlı gibi insan vücudu da kendi kendini iyileştirme özelliğine sahiptir. Bir yerimiz kesildiğinde, yeni deri oluşur. Bir kemiğimiz, diyelim ki kolumuz kırıldığında, yeni kemik gelişir.

Ancak kemik kendi kendini iyileştirmeden önce, bir doktor yardımı gerekir. Kemik kırılmadan önceki durumuna getirilir. Sonra kol sarılır ya da alçıya alınır. Bu iş çok önemlidir, çünkü kemik yerinden oynayacak olursa, ters kaynama olur. Kemik yerine oturtulup sıkıca sargıya alınınca, kaynama işlemi başlar. Deri gibi, kemik de canlı hücrelerden oluşur, yaşarlar, ölürler ve yeni hücreler ortaya çıkarırlar. Kemik kırıldığında, kırık uçlarda kan toplanır ve pıhtılaşır. Kanla birlikte yeni özel hücreler çıkar. Bunların görevi yeni kemik yapmaktır. Kırık kemiğin her iki ucundan yeni hücreler büyümeye başlar.

Bunlar bir araya gelirler ve yeni kemik hücrelerinden bir ağ yaparlar. Kemiğin kendini iyileştirmesi altı hafta kadar sürer. Bu yeni kemik eskisi kadar kalın ve sağlamdır.

MARS'IN TOPRAĞI NEDEN KIRMIZI?

Şayet elinize bir Mars resmi geçmiş ise, niçin kırmızı gezegen diye adlandırıldığını bilirsiniz. Mars, pası andıran kırmızımtırak bir renktedir.

Bilim adamları limonit adlı bir tür kayanın bu kırmızılığa neden olduğunu düşünüyorlar. Yeryüzünde de limonit olduğu biliniyor.

Limonit, demir ile oksijenin birleşmesinden oluşur. Eğer Mars'ın kayaları limonit ise, orada demir bulunmalı. Aynı şekilde bir zamanlar bu gezegende fazlaca oksijen olduğunu gösteriyor.

Mars'ta saattte 192 km. hızla esen rüzgârlar var. Milyonlarca yıl boyunca esen bu rüzgârlar, taşları ufalayıp toz haline getirdiler. Bugün bile, Mars bazen kırmızı yerine pembe ve puslu görünür.

KAUÇUK ÜRETİMİNDE GELİŞME

Bir grup Amerikalı bilim adamı, kauçuk üretimini yüzde yüz artırarak dışalımın azalmasını sağlayacak bir yöntem geliştirdiler.

Buluşlarını Ulusal Bilim Vakfı'na bildiren araştırma ekibinden Dr. Chauncey Benedict ve Dr. Henry Yokoyama, "**Depta**" adlı bir madde kullanarak, Güneybatı Teksas ve Kuzey Meksika çöllerinde yetişen **guayule** adlı bir bitkiden iki kat fazla kauçuk üretmeyi başardıklarını açıkladılar.

kırk ambar

Dünyanın En Eski Sanat Yapıtının Benzeri Tamamlandı

Fransız sanatçılar, 15 bin yıl önce yaşamış bir adamın son derece ilkel malzeme kullanarak duvarlarını resimlediği ünlü **Lascaux Mağarası**'nın tıpatıp eşini yaptılar.

Güney Fransa'nın Dordogne bölgesinde bulunan Lascaux Mağarası, duvarlarındaki resimlerin bozulmaya başladığı gerekçesiyle 1963'ten bu yana ziyaretçilere kapalı tutuluyordu. 1940 yılında bulunan ve tarihöncesi çağlar sanatının en iyi örneklerinden sayılan mağaranın **Lascaux II** adlı kopyası için yaratıcıları, **"Bir düzine sanatçı arkadaşla tüm enerjimizi ve coşkumuzu ortaya koyup tarihöncesi mistik bir mekân yarattık,"** diyorlar.

Duvarlarında eski çağlarda yaşamış hayvan resimleri bulunan **Lascaux**'nun kopyası hazırlanırken, aslında farklı olmaması için, sarı ve kırmızı kil, manganez dioksit gibi doğal malzeme kullanıldı. Yine aslına bağlı kalmak için, tamamlanmamış hayvan resimleri kopyasında da eksik bırakıldı. 400 ton beton kullanmayı gerektiren **kopya mağara**'nın yapımına 7milyon frank (yaklaşık 210 milyon Türk lirası) harcandı.

YEDİ AYAKLI KAYAK

İsviçre Alplerinde yazın kayak yerine başka ilginç yarışmalar yapılır. Geçenlerde Zürih'te düzenlenen "Kayak Fuarı" sırasında en çok ilgiyi Takım gösterileri sırasında kullanılması düşünülerek hazırlanan bir kayak çekti. Bu kayak çiftinin her birinde ayak koymak üzere 7 ayrı yer bulunuyor.

KONSERVE OTOMOBİL

Monte Karlo'da yapılan araba yarışları sırasında bir başka ilginç yarışma herkesin dikkatini bir anda çekiverdi. Asıl araba yarışlarını eleştirmeyi hedef alan bu yarışmada birbirinden tuhaf arabalar izleyenleri hayretten hayrete düşürdü. Kuşkusuz bunların en ilginç olanı sardalya kutusu biçiminde olanıydı.

"Domates Soslu Sardalya" kutusu içinde şoför ve balıklar...

İSTER İNAN İSTER İNANMA

İKİ ÖKSÜZ BEBEK

Zimbabwe'de iç savaş sırasında annesini kaybeden 2 yaşındaki David Brown'un en büyük zevki kendisi gibi öksüz olan üç aylık şempanzeye süt vermek...

Fotoğrafta annesi mayın tarafından parçalanan şempanze yavrusunu David biberonla beslerken görülüyor...

İLK GAZETE

ilk gazete Romalılar tarafından çıkarılmıştı. Sezar döneminde belirli aralıklarla çıkarılan bu gazete, duvarlara asılarak, önemli olayları ve bildirileri halka iletiyordu.

ONUNLA BAŞKA BİR DİLDE KONUŞMALI...

BEN... BEN SANA--

ÜÜ... BEN...

TAMAM... TAMAM GEÇTİ KAPTAN! ÖZÜR DİLERİM... KENDİMİ KAYBETTİM. KAÇIŞIMIZI ZORLAŞTIRDIĞI İÇİN ÇOK ÖFKELENDİM.

ANLIYORUM SENİ!

ŞU KAHROLASI GEMİDE ÇÜRÜYECEĞİZ.. BEN DE OLSAM AYNİ ŞEYİ YAPARIM.

NEYSE, ARTIK BUNU KONUŞMAYALIM. BİR AN ÖNCE BURNS VE JACKSON'LA BULUŞSAM.

AZ SONRA...

TAM ZAMANIDIR... FİTİLLERİ ATEŞLEYEBİLİRSİNİZ...

İŞTE, TAMAM!..

İSPANYOLLAR ÖNDEN GİTSİN. GÜVERTEYE ULAŞAN YOLU SAKIN KAYBEDEYİM DEMEYİN: FAZLA ZAMANIMIZ YOK!..

BUHH...

FAZLA OYALANMAYALIM.

?!

FAKAT, ŞENLİK YERİNDE OLAYLAR BEKLENMEDİK BİR BİÇİMDE GELİŞİYORDU.

TRAY LAY LAY LOOMMM...

HOLA!

AAAY

YA

ÇİNGENE BİZE KIZDI GALİBA...

HAHAHA

ONA FAZLA YÜZ VERDİNİZ!..

HAHAHA

ŞU İŞE BAKIN, ŞİMDİ DE UTANGAÇLIK TAS-LIYOR, HA,HA,HA!..

HAYDİ ONA BİR ÖPÜCÜK VER.

AAAA

3

HEEY, ÇOCUKLAR, DURUN BAKALIM! BEN BURADAYKEN KİMSE ONUNLA DANS EDEMEZ!

GEL YAVRUM!..

HA HAAA HAHAHAHA

HOP!.. HOP, DUR BAKALIM!.. O KADAR ACELE ETME...

BENİ NEDEN İTİYORSUN HA?

HAHAHA

BENİMLE GERÇEKTEN DANS ETMEK Mİ İSTİYORSUN?

HAHAH

ÖYLEYSE BENİMLE DANSETMEDEN ÖNCE...

HAHAHAHA

BIRAK DA ÖNCE SENİ BİRAZ-

HEH HE...

OKŞAYDIYIM!..

sürecek

Milliyet
YAYINLARI

YEŞİL DİZİ
Çocuk Kitaplarını Sunar

KARAMBA BARAMBA Slavko Yanevski
Lüks Cilt • Resimli • 150 TL.

BİZLER BÜYÜYÜNCE Emin Özdemir
Lüks Cilt • Resimli • 200 TL.

ŞİMDİ OKULLU OLDUM Mahmut Kıratlı
Lüks Cilt • Resimli • 200 TL.

YÜREKLİ KAPLUMBAĞA İsmail Sivri
Lüks Cilt • Resimli • 250 TL.

ANADOLU SÖYLENCELERİ Ali Püsküllüoğlu
Lüks Cilt • Resimli • 200 TL.

Milliyet Yayınları, Prof. Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10 Cağaloğlu-İSTANBUL

Ciddi ve istikrarlı yönlendirme, tasarrufun güvencesidir.

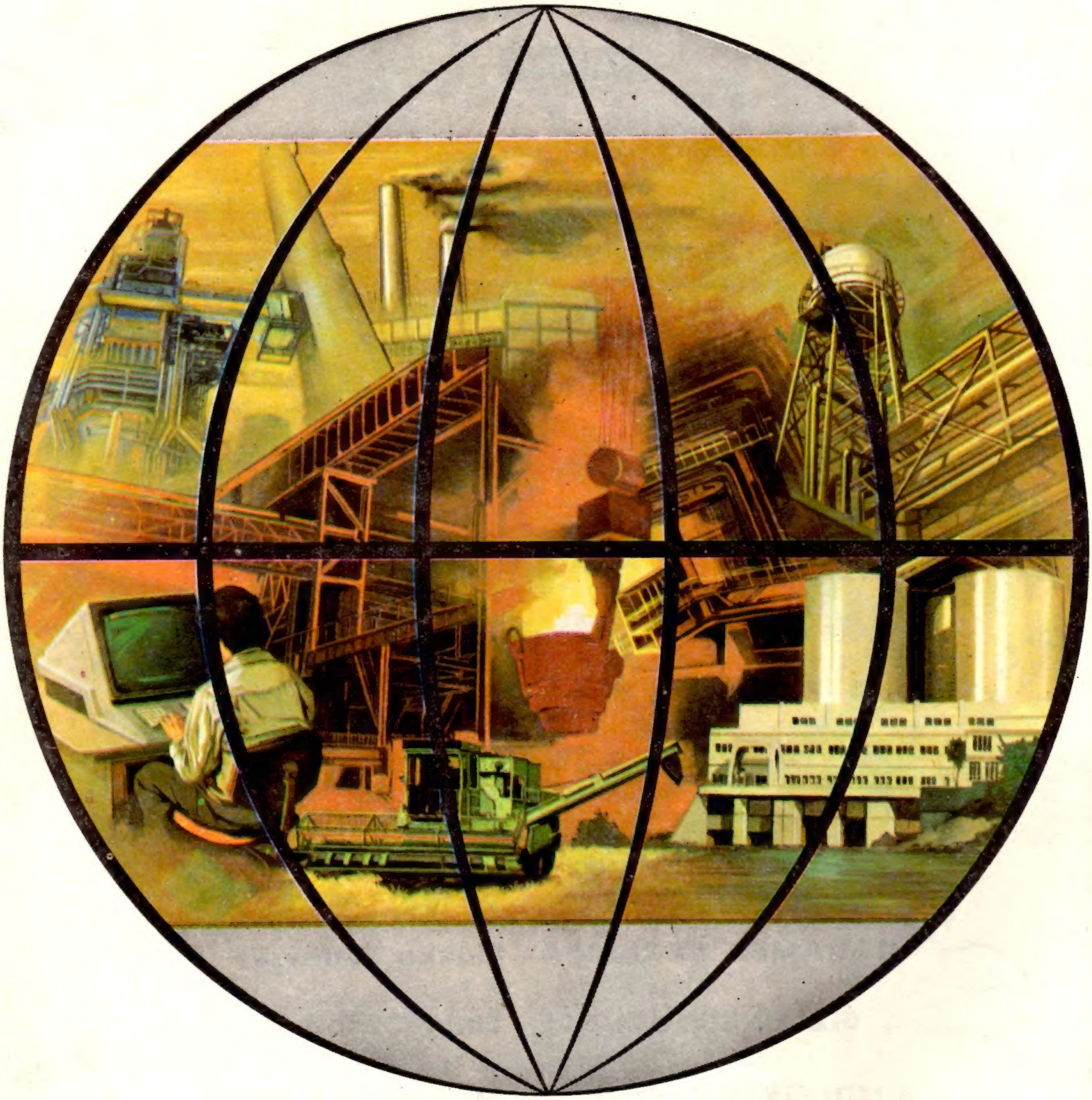

Türkbank, tasarrufun güvencesine
ve yönlendirilmesine
tam yetmiş yıldır gösterdiği
özen ve ciddiyetle, ülke ekonomisine
büyük katkılar sağlamaktadır.
Mutluyuz, gururluyuz.

**Daima güvenle,
daha mutlu geleceğe.**

İKİNCİ ADRESİNİZ

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK

İŞGUDER